Nr. 300 | Sobota 22 Października 1938 r. | Rocznik XLV

Redakcja i Administracja
Warszawa
ul. Warecka 7 — Tel. 5.06.78

Kraków
ul. Św. Tomasza 11-a
Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ
WYCHODZI CODZIENNIE RANO
WYDAWCA: RADA NACZELNA P. P. S.

Cena 10 groszy za numer
Miesięcznie złotych 2.50
Zagranicą złotych 5.60
Konto P.K.O. w Warszawie Nr. 29.129
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 180

Krwawe boje w Kwantungu

Sukcesy japońskie kosztem wielkich strat

Komunikat chiński donosi, że na froncie kantońskim koncentracja chińska jest w toku. Tymczasem — przednie oddziały chińskie usiłują zatrzymać przeciwnika. Największe walki miały miejsce pod m. Bollo, które kilkakrotnie przechodziło z rąk do rąk. W końcu Chińczycy musieli się wycofać.

Drugim punktem oporu chińskiego w tym rejonie było m. Kwei-Czan, które również zajęte zostało przez Japończyków. Sukces ten musieli oni jednak okupić wielkimi stratami, które wynoszą 3 tysiące zabitych i rannych.

W okolicy Łufyn Japończycy wysadzili nowy desant. Dowódca wojsk chińskich na froncie kantońskim gen. Ju-Chan-Mow oświadczył, że rozporządza on armią, liczącą około półtora miliona dobrze wyćwiczonego i uzbrojonego żołnierza. W dniu 18 b. m. w Kantonie odbyły się wielkie patriotyczne manifestacje.

Samoloty japońskie znowu bombardowały linie kolejowe Kanton-Kowloon i Kanton — Hankou. Zainstalowane w okolicy Kantonu działa zenitowe strąciły dwa 3-motorowe samoloty japońskie. (ATE.)

Agencja Domei donosi: wojska chińskie rozpoczęły generalny odwrót z obszaru Tayeh, gdzie znajdują się największe chińskie kopalnie rudy żelaznej. (PAT.)

NA FRONCIE ŚRODKOWYM

Na całym froncie centralnym Japończycy przypuścili gwałtowne ataki. W okolicy Sin-Yang Japończycy posunęli się dalej na południe. Na froncie Jang-Tse Chińczycy po długotrwałych zaciętych walkach wycofali się z San-Cze-Kou. Poza tym trwają uporczywe walki pod Teian (na drodze Kiukiang-Nanczang) oraz na centralnym odcinku, w rejonie Mahulin. Wynik tych walk jeszcze nieznany.

(ATE.)

Sytuacja w Jerozolimie

Dynamitem wysadzono bramy miasta

Dalsze plany pacyfikacji

Komunikat urzędowy, wydany w sprawie zaburzeń w Jerozolimie donosi, że wojska brytyjskie zajęły w środę i oczyściły obszar szerokości półtora kilometra w bezpośrednim sąsiedztwie starej dzielnicy miasta.

W czwartek o 4.30 rano rozpoczęło się wkraczanie wojsk do tej dzielnicy.

Kordony wojska coraz bardziej zacieśniają obwód umocniony, aby uniemożliwić przenikanie powstańców, a jednocześnie inne oddziały przeszukują rozległe podziemia i lochy świątyni Salomona. Przeszukiwane obecnie przejścia podziemne łączą gmach starego meczetu Harman Szarif ze starożytnymi budowlami w promieniu kilku mil.

Wojska brytyjskie chcą przeszkodzić kontaktowaniu się powstańców zbiegłych z meczetu Omara ze światem zewnętrznym.

Bramy Stafan i Damaskus były zabarykadowane, tak że musiano je wysadzić dynamitem.

Liczba zabitych i rannych Arabów nie została dotychczas dokładnie ustalona. O ile wiadomo, zostało zabitych 8-miu Arabów, — wśród nich jedna kobieta. Trzech Arabów odniosło ciężkie, a 15-tu lżejsze rany.

40-tu Arabów aresztowano za przekroczenie zakazu o opuszczaniu mieszkań. Przedstawiciel brytyjskich kół wojskowych oświadczył na konferencji prasowej, że akcja w starej dzielnicy Jerozolimy zakończona zostanie prawdopodobnie w dniu dzisiejszym.

NOWE ZARZĄDZENIA.

Wysoki komisarz W. Brytanii wydał zarządzenie na zasadzie którego powiększoną została liczba osób uprawnionych do noszenia broni.

Wydano również zarządzenie— przewidujące konfiskatę majątku osób, naruszających porządek publiczny.

AKTYWIŚCI OPUŚCILI STARĄ DZIELNICĘ.

W sprawie zaburzeń w starej dzielnicy Jerozolimy donoszą, że aktywiści arabscy opuścili tę dzielnicę ze względów taktycznych jeszcze przed wkroczeniem wojska brytyjskiego. Komunikat urzędowy stwierdza, że mimo przeprowadzenia w starej dzielnicy dokładnych przeszukiwań, znaleziono tylko jeden karabin oraz że natrafiono na słaby tylko opór ze strony ludności arabskiej. W najbliższym czasie oczekiwane jest przeprowadzenie równie energicznej akcji wojskowej jak w Jerozolimie, w Jaffie i Nablus.

ZAJŚCIA W JAFFIE I W HAIFIE.

W środę doszło w Jaffie ponownie do poważnych zaburzeń w dzielnicy Adzami. Kilkunastu Żydów i Arabów odniosło ciężkie rany. W Haifie podpalono żydowski hotel.

BROŃ I LUDZIE PRZEMYCANI Z SYRII.

Z Bejrutu donoszą, że wysoki komisarz francuski Syrii zwrócił się do rządów Syrii i Libanu z wezwaniem niedopuszczenia do przejścia granicy palestyńskiej przez transporty amunicji i broni oraz uzbrojone oddziały. Powodem demarche wysokiego komisarza są wiadomości otrzymane przez niego o wysyłce wielkich partyj broni i amunicji przeznaczonych dla Arabów do Latakiah oraz Saida w Syrii. Z powodu przerwania żeglugi nadbrzeżnej pomiędzy Syrią i Palestyną przez Nakura należy przypuszczać — że czynione będą wszelkie starania, by powyższe transporty amunicji i broni przewieźć drogą lądową przez jedno z przejść na granicy palestyńsko - syryjskiej.

Podróż płk. Becka

w ocenie Berlina i Paryża

Dotąd zapowiedziane rokowania węgiersko - czechosłowackie nie zostały podjęte. Sprawa Rusi Podkarpackiej jest narazie przedmiotem rozmaitych zabiegów.

POWŚCIĄGLIWOŚĆ BERLINA

Korespondent „Kuriera Warszawskiego" w następujący sposób charakteryzuje stanowisko kół politycznych Rzeszy:

„Co prawda Niemcy popierają zdecydowanie i całkowicie wszelkie roszczenia węgierskie, oparte na zasadzie samostanowienia ludności, t. j. tej samej, na której oparli Niemcy swoje roszczenia sudeckie, ale czynią to ogólnikowo.

Dodaje się obecnie, że w żadnym wypadku niemiecka polityka nie przeciwstawia się wspólnej granicy polsko - węgierskiej z OBAWY PRZED EWENTUALNYM PRZYSZŁYM WSPÓŁDZIAŁANIEM POLSKI Z WĘGRAMI, SKIEROWANYM PRZECIWKO RZESZY NIEMIECKIEJ.

Jednak daje się odczuwać nieznaczna zmiana nastawienia. Spotkać można było stanowcze opinie, że samodzielność Rusi Zakarpackiej w luźnym związku z Pragą jest już kwestią przesądzoną. Obecnie uznane jest, jako konieczność, przeprowadzenie tam plebiscytu, zgodnie z postulatami węgierskimi".

„TOTALNE ROZWIĄZANIE"

Prasa niemiecka żywo interesuje się posunięciami polskiej polityki zagranicznej.

Pismo „Nachtsausgabe", „Berliner Tageblatt" pisze o tym, że Polska żąda „totalnego rozwiązania" zagadnienia karpatoruskiego.

„Der Angriff" na podstawie opinii prasy europejskiej stwierdza, że min. Beck wyjechał z gotowymi propozycjami, dotyczącymi ustosunkowania się Polski i Węgier do Czechosłowacji. Podróż min. Becka jest konsekwencją polskiej linii politycznej, zmierzającej do zbliżenia narodów wschodnio - europejskich. Jednak — kończy dziennik — wątpliwą jest rzeczą, czy dzisiejsze to posunięcie służyć będzie tym koncepcjom".

Rumunia bowiem zajmuje wobec spraw czechosłowackich raczej stanowisko obserwatora.

ZAINTERESOWANIE WE FRANCJI.

Prasa francuska jest żywo zainteresowana podróżą płk. Becka do Rumunii. Podajemy niektóre głosy prasy za „Kurierem Warszawskim":

„Information" pisze, że wizyta zapewne przyczyni się do konstrukcji bloku węgiersko - rumuńsko - polskiego. Najsilniejszym argumentem min. Becka jest kwestia ukraińska, która nie jest obca również Rumunii. Dziennik przypuszcza, że ewentualna zmiana stanowiska Rumunii wcale nie oznaczałaby ochłodzenia jej stosunków z Francją.

„Liberté" wyszczególnia powody, które mogłyby wstrzymać Rumunię od poparcia kwestii polskiej: 1) zagrożenie ewentualnością dalszych rewindykacyj węgierskich, 2) brak granicy z Czechosłowacją, 3) rozbicie Małej Ententy, 4) obawy pogorszenia stosunków z Niemcami.

Lecz z drugiej strony Rumunia odnieść mogłaby poważne korzyści, popierając ideę wspólnej granicy polsko - węgierskiej: 1) Silne wzmocnienie sojuszu z Polską, 2) nacisk Polski na Węgry o zagwarantowanie granic Rumunii, 3) usunięcie niebezpieczeństwa powstania ośrodka ukraińskiego na Rusi Podkarpackiej, Polska wysuwać ma nawet możliwość odstąpienia części Zakarpacia — Rumunii. Podobnie sądzą też „Le Jour", „L'Echo de Paris" i „La Republique".

Pismo „l'Ordre" zarzuca Polsce daleko posunięte plany współdziałania z Rzeszą.

Jeszcze bardziej sensacyjne są informacje p. Tabouis, które na łamach „Oeuvre" sygnalizują tajemnicze konszachty polsko niemieckie, godzące w integralność Litwy. Publicysta dowodzi też, że min. Beck wysunął wobec króla Karola groźbę zerwania sojuszu z Rumunią, w razie odmowy poparcia koncepcji polsko - węgierskiej.

Trudna droga rokowań

o traktat anglo-amerykański

Agencja Reutera donosi: układy prowadzone w Waszyngtonie w sprawie zawarcia nowej umowy handlowej między W. Brytanią a Stanami Zjednoczonymi weszły obecnie w najtrudniejszą fazę i nie jest rzeczą wyłączoną, iż ciągnąć się będą jeszcze czas dłuższy. Ze strony angielskiej wysunięto żądanie dalszego zmniejszenia ceł dla angielskich wyrobów tekstylnych i skórzanych — podczas gdy Stany Zjednoczone domagają się specjalnych uprzywilejowań celnych dla samochodów.

(PAT.).

10 tysięcy wróciło a ilu pozostaje?

Do portu w Neapolu weszły cztery parowce, wiozące 10 tys. ochotników włoskich z Hiszpanii. Wjazd obwieszczony został rykiem syren wszystkich statków — znajdujących się na redzie. (PAT)

Współpraca anglo-francuska

DELEGACJA LOTNICZA ANGIELSKA, KTÓRA BAWIŁA WE FRANCJI NARADZAJĄC SIĘ Z TAMTEJSZYM KIEROWNICTWEM SIŁ POWIETRZNYCH.

Czesi ewakuują Ruś?

Z Budapesztu donoszą: Władze czeskie rozpoczęły ewakuację urzędów pocztowych na Rusi Podkarpackiej. Żołnierze czescy wywożą aparaty telegraficzne i telefoniczne na samochodach ciężarowych. Urzędnicy pocztowi oraz nauczyciele czescy wyjeżdżają pod ochroną żołnierzy czeskich, uwożąc z sobą mienie. W okolicy Mukaszewa stale słychać strzały armatnie.

Zatarg w porcie nowojorskim

Zakończył się w porcie nowojorskim strajk 2000 marynarzy,— skutkiem którego w ciągu tygodnia unieruchomionych było około 250 statków holowniczych.

Strajkujący przyjęli propozycję burmistrza la Guardia natychmiastowego powrócenia do pracy. — Rokowania w sprawie podwyżki płac będą niezwłocznie wznowione. Strajk spowodował w ciągu kilku dni poważne trudności dla żeglugi nadbrzeżnej, jak również dla wielkich statków transoceanicznych, które, jak np. „Queen Mary" zmuszone były dobić do brzegu bez pomocy holowników.

Lindbergh

w Niemczech

Płk. Lindbergh w towarzystwie attache wojskowego St. Zjednoczonych i przedstawiciela ministerium lotnictwa Rzeszy zwiedził fabrykę Messerschmitt w Augsburgu.

Choroba Kemala Ataturka

Sprawa nowego Prezydenta

Jakkolwiek ostatni biuletyn lekarski stwierdza pewną poprawę w stanie zdrowia prezydenta Ataturka, nie ulega jednak wątpliwości, że choroba jego jest bardzo poważna. Do Stambułu przybyli z Ankary wszyscy przebywający tam członkowie Rządu oraz przewodniczący zgromadzenia narodowego Renda. Rada ministrów naradza się nad sytuacją wytworzoną przez chorobę Ataturka.

W wypadku śmierci prezydenta zostanie natychmiast zwołane zgromadzenie narodowe, tymczasowo w międzyczasie zaś funkcje Prezydenta sprawować będzie przewodniczący parlamentu. Ponieważ Ataturk jest chory od paru miesięcy, zdaje się nie ulegać wątpliwości, iż pozostawił on testament polityczny.

Jako ewentualni kandydaci na stanowisko prezydenta brani są pod uwagę b. premier Ismet Inonu oraz szef sztabu generalnego marszałek Tewn Cakmak. Marszałek nie jest jednak jako czynny oficer deputowanym, konstytucja zaś przewiduje, że prezydent Republiki powinien być wybrany z pośród deputowanych.

(PAT.).

KEMAL ATATURK.

Wycofanie cudzoziemców

z armii republikańskiej

„Daily Telegraph and Morning Post" donosi, że postanowienie wycofania ochotników cudzoziemskich z wojska republikańskiego, uczyniło korzystne wrażenie i podniosło autorytet Rządu Hiszpanii, a 11 tygodni trwające walki na froncie Ebro sprawiły, że armia Republikańska odzyskała wiarę w swoje siły.

Od początku lipca, wojska Rządowe mają za sobą 3 wielkie zwycięstwa: przede wszystkim powstrzymanie pochodu wojsk powstańczych na Walencję, następnie odparcie ataku na Almaden i wreszcie wielkie zwycięstwo nad Ebro, gdzie wojska powstańcze straciły około 80.000 ludzi.

Obecnie powstańcom daje się odczuwać wielki brak ludzi, natomiast największe miasta Hiszpanii: Madryt, Barcelona i Walencja znajdują się w rękach wojsk Rządowych i mogą liczyć na pomoc ludności.

W wojsku gen. Franco brak oficerów i żołnierze jego są pod dowództwem włoskich oficerów.

(AGENCE ESPAGNE)

Palestyna musi być żydowska

Odezwa Żydów palestyńskich

Z Jerozolimy donoszą: W odpowiedzi na ultimatum arabskie, skierowane do agencji żydowskiej, ukazały się ulotki w języku hebrajskim, stwierdzające, że Palestyna po obu stronach Jordanu musi być państwem żydowskim. Do tego celu będą Żydzi dążyć wszelkimi środkami, jakimi rozporządza naród, walczący o życie i wolność. Żydzi wierzą, że tylko ofiarą krwi i życia można zdobyć niepodległość, dlatego ultimatum arabskie nie posiada dla nich żadnego znaczenia.

Palestyna będzie zdobyta walką i ofiarą wszystkich Żydów. Naród, który wszedł na drogę walki zbrojnej, nie ulęknie się pogróżek. Akcji tej nie można zwalczyć groźbami ani represjami — to jest odpowiedź Żydów na ultimatum i na wszystkie przyszłe próby zastraszenia. Żydzi wierzą, że po nich przyjdą inni, a potem jeszcze inni, tak samo zdecydowani, tak samo ofiarni.

Odezwa podpisana jest przez „Narodową Organizację Wojskową" (Irgun Ceval Leumi). Jest to konspiracyjna żydowska organizacja terrorystyczna o charakterze militarnym, której przypisuje się żydowskie akty zbrojnego odwetu w Palestynie (PAT).

Pogrzeb tow. Tadeusza Regera

Pogrzeb tow. TADEUSZA REGERA stał się potężną demonstracją klasy robotniczej z całej Polski, a przede wszystkich ludu śląskiego.

Przy słonecznej pogodzie kondukt ruszył z Domu Robotniczego w Zachodnim Cieszynie. Trumnę wynieśli „Siłacze" z cieszyńskiego i Zaolzańskiego Śląska. Orkiestra „Siłacka" zagrała marsza żałobnego.

Tow. Machey pożegnał w serdecznych słowach ukochanego towarzysza, od przeszło 40 lat zrośniętego ze śląską ziemią.

Kondukt żałobny otwierały poczty sztandarowe i czerwone szturmówki, następnie szły, orkiestra wojskowa, kompania honorowa wojska i na przeszło pół kilometra szeregi „Siłaczy" i „Siłaczek" w niebieskich mundurach. Niesiono dziesiątki wieńców.

Na karawanie spoczęły zwłoki tow. Tadeusza. Trumna, okryta czerwonym sztandarem — tonęła w kwieciu czerwonych róż i goździków.

Dwie kompanie A. S. kroczyły w pochodzie. Po obu stronach karawanu straż z pochodniami pałącymi pełniła młodzież z „Siły".

Za trumną kroczyła rodzina, synowa — pogrążone w ciężkiej żałobie.

Za rodziną szły delegacje: Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS. w osobach tow. tow. T. Arciszewskiego, D. Kluszyńskiej i K. Pużaka; Kom. Centr. Zw. Zaw. — tow. J. Stańczyka i wielu sekretarzy związkowych, jak tow. K. Posieda, Kubowicza; Zarządu Głównego TUR — tow. Z. Piotrowskiego; Prezydium Zarządu Głównego ZZK. — tow. tow. J. Packana i W. Wojewody; Sportu Robotniczego — tow. S. Rochowiaka, OKR. PPS. z G. Śląska — tow. tow. D-ra Ziółkiewicza, Andraczyka, Sławika; OKR. PPS. z Krakowa — tow. A. Ciołkosza z delegacją; OKR. PPS. Śląska Cieszyńskiego — tow. Zawady z Ustronia; tow. A. Bień z delegacją OKR. PPS. Zagłębia Dąbrowskiego; z OKR. Gen. TUR. Bialskiego — tow. A. Pysz z setkami turowców i delegacją OKR. PPS. z Białej! górnicy z chrzanowskiego, Oświęcimia; 8 sztandarów ZZK. z kół: Śląska, Zagłębia Dąbr., Krakowskiego; PSPR. z Zaolzia — tow. Czechowicza, Badury, Goetzego, Maczura z Karwiny i dziesiątki delegatów komitetów partyjnych, związków, „Siły", TUR., Spółdzielni „Sportu Robotniczego i t. p.

Za delegacjami szła Rada Miejska Cieszyna in corpore z burmistrzem na czele (tow. Reger był radnym miasta przez 20 lat), za Radą Miejską kroczył korpus oficerski; delegacja oficerów i podoficerów każdego rodzaju broni,— stacjonowanych na Śląsku Zaolzańskim. Gen. Bortnowskiego reprezentował pułk. Kustroń.

Następnie ciągną nieprzejrzane tłumy ludu śląskiego i górnicy w swych odświętnych strojach, hutnicy, Las przeszło 70 sztandarów czerwonych rozwinął się na przestrzeni przeszło kilometra. Wśród sztandarów naszych były i dwa zielone Stronnictwa Ludowego z dużą delegacją.

Nie tylko robotnicy — ale cały Cieszyn wyszedł na ulice, aby wzdłuż całej trasy (na przeszło 3 km. z Zachodniego Cieszyna na Wschód za miasto na cmentarz ewangelicki) złożyć hołd swemu obywatelowi.

Wiele gmachów i domów wywiesiło sztandary do połowy masztu opuszczone, z ratusza powiewała żałobna chorągiew.

Po 2 godzinach dotarł pochód na cmentarz, gdzie po mowie pastora przemawiali: burmistrz Halfar, prezes Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS. — tow. T. Arciszewski, sekr. Związków Zawodowych — tow. J. Stańczyk, im. TUR — sekr. tow. Z. Piotrowski, im. „Siły" PSPR. i wszystkich robotniczych organizacji Zaolzia — tow. J. Badura, im. ZZK. — prezes tow. J. Packan, im. OKR. PPS. Cieszyńskiego i Rady Naczelnej PPS. tow. Zawada z Ustronia i delegat ludowców.

Na cmentarzu zainstalowano megafony przez władze wojskowe.

Orkiestry zagrały ostatnie hymny, a kiedy zwłoki opuszczano do grobu, z piersi tysięcy, tysięcy zebranych rozległ się „Czerwony [illegible]".

Już zmrok zapadał, kiedy nad świeżą mogiłą Drogiego tow. Regera powstał stos z wieńców i kwiecia, a ostatnie zwrotki pieśni socjalistycznej żegnały swego przyjaciela, towarzysza i ofiarnego obywatela.

Z samego Bielska i Bialskiego przybył pociąg popularny z 900 osób, a setki ze Śląska Górnego, z Krakowskiego i Zagłębia Dąbrowskiego.

I Portugalia walczy

Według nadeszłych do Hong-Kong wiadomości, Rząd portugalski skoncentrował na granicy Makao większy oddział, liczący 2000 strzelców mozambickich, celem skuteczniejszej obrony posiadłości portugalskiej.

Zarządzenie to pozostaje w związku z incydentem granicznym, w czasie którego chiński oddział wojskowy usiłował przekroczyć granicę portugalskiego Makao. W potyczce, która się wtedy wywiązała, poległo 80 Chińczyków.

Kemal Ataturk umiera

Ostatnie nadeszłe ze Stambułu wiadomości donoszą o stale pogarszającym się stanie zdrowia Prezydenta Turcji, Kemala Ataturka. Ogólnie spodziewają się, że agonia nastąpi następnej nocy.

Gabinet turecki zebrał się, celem naradzenia się nad niezbędnymi zarządzeniami na wypadek zgonu Prezydenta.

Min. Beck w Rumunii

Z okazji wizyty ministra J. Becka w Rumunii ministrowie spraw zagranicznych Polski i Rumunii przeprowadzili w duchu zaufania i przyjaźni wymianę poglądów na aktualne zagadnienia międzynarodowe interesujące oba kraje.

P. minister J. Beck został przyjęty na audiencji przez J. K. M. Króla Rumunii. (PAT).

Najbardziej zacięte zmagania

w wojnie chińsko-japońskiej

Według doniesień japońskich wojska japońskie, kontynuując swój pochód z południowego wybrzeża na wschód od Kantonu w kierunku północnym, dotarły do miasta Lung-Noon, 60 mil ang. na północ od Kantonu i 80 mil ang. na północ od wybrzeża. Miasto to ma być już zajęte przez Japończyków. Również miasto Tseng-Sing 38 mil ang. na północo-wschód od Kantonu, ma być już w posiadaniu japońskiego korpusu ekspedycyjnego. Sukces ten jest wynikiem wczorajszego zajęcia strategicznie ważnego miasta Jang-Sung oraz miejscowości Szeklung, które obie leżą o 30 mil an. na wschód od Kantonu. Dalej donoszą, że rozgrywające się tu walki, należą do najbardziej zaciętych zmagań dotychczasowej wojny chińsko-japońskiej. Straty w ludziach mają być po obu stronach bardzo poważne. (ATE).

Premier Tiso jedzie do Berlina

Premier Rządu słowackiego Tiso, udaje się do Berlina. W związku z tym, czeskie koła polityczne z dużym niepokojem patrzą na rozwój wypadków między Pragą i Bratislawą, przy czym ogólnie uważa się, że aktywność polityczna z rąk Rządu centralnego przeszła do Rządu słowackiego, czego dowodem jest właśnie ostatni wyjazd premiera Tiso do Berlina. Również duże wrażenie wywołała wiadomość, że do Berlina miał wyjechać także Karpato-ruski minister Baczyński.

Aresztowania wśród robotników

przemysłu wojennego w Niemczech

W porcie hamburskim, w stoczni Blom i Voss stwierdzono akty sabotażu przy budowie nowego okrętu niemieckiego. Gestapo aresztowała w związku z tym 8-iu robotników, którzy dawniej należeli do niemieckiej partii socjalistycznej. Ta ich dawna przynależność partyjna była jedynym „poszlakiem" ich rzekomego przestępstwa.

Menu dla cudzoziemców

Na zasadzie poufnego zarządzenia ministerstwa propagandy Rzeszy, restauratorzy i hotelarze niemieccy są zobowiązani ukrywać przed cudzoziemskimi konsumentami trudności aprowizacyjne w Niemczech.

Hotelarze i restauratorzy otrzymali spis t. zw. „potraw narodowych", które w każdym wypadku muszą być podane na żądanie gościa. Zarządzenie to wydane w ramach przepisów propagandy turystycznej, przewiduje m. in. „Jajecznicę na boczku", jako ulubiony przysmak angielski. Hotele, które często goszcza Anglików, otrzymać mają specjalny przydział jaj i słoniny, względnie boczku.

Opowieści drutów telegraficznych

AFERA POLICYJNA

Władze bezpieczeństwa w Nowym Jorku wpadły na ślad wielkiej nowej afery korupcyjnej, która wywołała duże wzburzenie opinii publicznej. Prezydent policji nowojorskiej stwierdził podczas niespodziewanej inspekcji policji w Brooklinie brak większości aktów policyjnych, — wśród nich około 7000 fotografii rozpoznawczych uwięzionych osób. W Brooklinie urzędował już od dłuższego czasu specjalnie delegowany tam komisarz, którego zadaniem było przeprowadzenie śledztwa w sprawie wykrytych już przed paru miesiącami nadużyć. Komisarz ten został aresztowany, a w jego miejsce wysłany został prokurator Nowego Jorku.

PRZEMYTNICTWO.

„Berliner Ztg. Mittag" donosi z Kolonu o niezwykle pomysłowej organizacji przemytniczej na granicy z Holandią, którą wykryła ostatnio policja niemiecka. Banda składała się z 12-tu osób. Aresztowani zdołali przemycić za granicę [illegible] jeden milion marek w gotówce, [illegible] złocie i biżuterii. Jednocześnie władze celne wpadły na trop innego [illegible] jący granicę w sprawach służbowych, przemycał z Niemiec do Holandii znaczne sumy w gotówce.

KONGRES PROPALESTYŃSKI W KAIRZE.

Kongres propalestyński w Kairze wykazał wielkie zainteresowanie całego świata muzułmańskiego sprawami Palestyny. Poza tym ujawniły się na kongresie silne tendencje Arabów północnej Arabii (Syria, Irak Palestyna) do zjednoczenia w jedną całość państwową. Jeśli pod adresem Anglii wyrażano się bardzo ostro, to nie oszczędzono również Francji i Włoch, oskarżając te państwa o gnębienie wszelkich przejawów ducha narodowego w koloniach

CZWARTY BRYLANT ŚWIATA.

Czwarty co do wielkości diament świata nazwany „Prezydent Wargas" został znaleziony w kopalniach Minas Geraes (Brazylia). Jak słychać olbrzymi ten diament został sprzedany za cenę 80 tysięcy funtów szterlingów pewnej firmie holenderskiej i ma być niebawem wysłany do Amsterdamu. Po oszlifowaniu brylant będzie wystawiony na sprzedaż w Anglii.

KACZKI W ZATOCE PUCKIEJ

Na zatoce Puckiej osiadły ostatnio olbrzymie, liczące kilka tysięcy sztuk, stada dzikich kaczek. Kaczki te żerują na wyrzuconych sztormem meduzach, zalegających cały brzeg.

ANTONI

ZELCER

CZŁONEK HONOROWY

DZIELNICY ŚRÓDMIEJSKIEJ POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ. CZŁONEK II PROLETARIATU

zmarł w Warszawie dn. 19.X r. b. po życiu pełnym trudu i ofiary dla dobra sprawy robotniczej.

Do udziału w pogrzebie, który odbędzie się dziś o godz. 14-ej z kaplicy Dz. Jezus na cmentarz ewang.-augsb. wzywa DZIELNICA PPS. WARSZAWA—ŚRÓDMIEŚCIE.

Wśród ludowców

Sekretariat Naczelny Stronnictwa Ludowego otrzymał wiadomość, że we Włocławku został aresztowany prezes powiatowy Str. Ludowego, Lemański, który przemawiał na zebraniu przedwyborczym OZN. w Kruszynie, polemizując z kandydatami na posłów dyr. Chmurą i właścicielem ziemskim, Święcickim. Zebranie to nie zostało zakończone. W Sieradzu aresztowano delegata na kongres, Plewińskiego i B. Barkata z Małopolski, który przybył do pomocy w akcji wyborczej do samorządów. Barkat został odstawiony do Małopolski. W woj. lubelskim aresztowano przybyłych z Małopolski Jana Muca (Biłgoraj), Ryncarza (Włodawa), którego odstawiono do sędziego śledczego oraz Stanisława Sowę (Janów Lub.).

Trzydzieści tysięcy złotych

zatrzymał robotnikom przedsiębiorca

Pisaliśmy już o bezprzykładnym wyzysku, stosowanym na robotach kanalizacyjnych w Wawrzyszewie, prowadzonych przez f. „T. Godlewski" z Warszawy.

Próby organizacji klasowej zrzeszającej robotników w Centr. Zw Rob. nie dały żadnego rezultatu. Dyrekcja nie chce zrezygnować z nieuczciwych zysków, osiąganych kosztem nędzy robotników.

W tych warunkach 210 robotników porzuciło pracę, przystępując do walki o swe słuszne prawa.

Wina za ten strajk obciąża wyłącznie przemysłowców. Trzeba bowiem wiedzieć, że schowali oni do kieszeni 30 tys. zł., ciężko przez robotników zapracowanych.

W przemyśle urządzeń zdrowotnych obowiązywało orzeczenie arbitrażowe z 1937 r., a obecnie — układ zbiorowy z 4 czerwca b. r. I orzeczenie i układ zbiorowy miały na celu definitywne unormowanie stawek płac robotniczych.

Firma T. Godlewski w bezprzykładny sposób łamała orzeczenie i układ, wypłacając robotnikom stawki płac o wiele niższe, od obowiązujących. Stwierdził to inspektor pracy.

W ten sposób f. „T. Godlewski" zatrzymała łączną sumę 30 tys. zł.

Władze winny jaknajkategoryczniej pouczyć przemysłów, że postępowanie ich koliduje z przepisami karnymi.

Oddział T. U. R. Kielce przy pracy

Ciemnota i kołtuństwo — oto z czego słynie nasze miasto Kielce, zaplątane silnie w macki endecji. To też wielkie pole pracy ma przed sobą TUR Dzięki pracy kieleckiego Oddziału TUR, podniósł się znacznie poziom umysłowy kieleckiego robotnika, a wpływy endecji, od szeregu lat ciążące jak zmora w Kielcach, coraz bardziej topnieją.

Otwierając sezon swych prac jesiennych, TUR Kielce zorganizował dwutygodniowy kurs oświatowy dla robotników. W dniu otwarcia odbyła się uroczysta Akademia, w której wzięło udział 120 zapisanych słuchaczów. Nazajutrz rozpoczęły się wykłady, trwające po dwie godziny dziennie. Zainteresowanie kursem jest ogromne, sala w naszym lokalu wypełniona do ostatniego miejsca.

Uroczystości ku czci

A. Zawiszy Czarnego w Łowiczu

W niedzielę dnia 16 października 1938 r. odbyło się w Łowiczu odsłonięcie kamienia pamiątkowego ku czci bohaterskiego syna ziemi łowickiej Artura Zawiszy Czarnego.

Artur Zawisza Czarny, urodzony w Sobocie pod Łowiczem w 1809 r. kształcił się na Uniwersytecie Warszawskim i należał do tajnych związków, przygotowujących Noc Listopadową. W powstaniu listopadowym Artur Zawisza Czarny służył w 8 pułku ułanów i walczył pod Grochowem, Nasielskiem, Białołęką, Różaną i Ostrołęką. Za waleczność otrzymał Krzyż Virtuti Militari.

W roku 1833 Artur Zawisza Czarny staje się bohaterem partyzantki. W potyczce pod Krośniewicami dostaje się do niewoli i wyrokiem sądu wojennego skazany został na śmierć przez powieszenie.

W dniu 26 listopada 1833 r. w Warszawie przed egzekucją Artur Zawisza Czarny zwrócił się do zebranych tłumów ze słowami:

„Gdybym sto lat miał żyć, wszystkie bym ofiarował mojej Ojczyźnie".

Słowa te zostały wyryte na kamieniu pamiątkowym.

Z Zaolzia

Górnicy karwińscy przygotowują się do walki

W środę, dnia 19.10 b. r. odbyła się w sali Domu Proletariuszy — konferencja mężów zaufania Centr. Zw. Górników, ktorzy spodziewali się przyjazdu do rewiru karwińskiego Gł. Inspektora Pracy Dyr. Klotta i zamierzali jemu przedstawić cały szereg aktualnych postulatów górniczych.

Przebywającą w Karwinie *tow. Kluszyńską górnicy przyjęli bardzo serdecznie*. Wysłuchali oni z wielką uwagą jej wspomnień o walkach robotnika zaolzańskiego w okresie ubiegłych lat 40. Huczne oklaski wynagrodziły bardzo interesujący referat tow. Kluszyńskiej.

Po tym wstępie omówił sekretarz okręgowy C. Z. G. tow. Goetze warunki bytu górników zagłębia karwińskiego, zaś tow. Pilch zapoznał zebranych ze sprawami organizacyjnymi C. Z. G. W międzyczasie przybył na salę sekr. gen. C. Z. G., tow. Stańczyk z Katowic, któremu udzielono głosu w sprawach natury ogólnej i obecnej sytuacji gospodarczej i politycznej. Przybycie tow. Stańczyka na konferencję i jego referat przyjmowano oklaskami. W dyskusji przemawiało 11-tu mówców, którzy wypowiadali się za koniecznością *rewizji obecnych stawek zarobkowych i podwyżką płac.*

Nadto poruszono szereg innych bolączek robotniczych. Konferencja uchwaliła wystąpić do władz z żądaniem unormowania płac i przyznania robotnikom podwyżki płac, zaś wszystkie inne kwestie będą przedmiotem interpelacji pod adresem miarodajnych czynników.

W sprawach zarobkowych zebrani przyjęli jednogłośnie przedłożoną przez prezydium konferencji rezolucję, którą zamieszczamy poniżej.

W sprawie płac

Konferencja mężów zaufania górników zagłębia karwińskiego, zorganizowanych w Centralnym Związku Górników, stwierdza OLBRZYMI SPADEK PŁAC ROBOTNICZYCH na skutek przeliczenia korony na złote i na skutek gwałtownego WZROSTU DROŻYZNY artykułów pierwszej potrzeby. Wobec tego konferencja poleca Centralnemu Zw. Górników i Komitetowi Rewirowemu szybkie opracowanie i wniesienie żądania PODWYŻSZENIA PŁAC W GÓRNICTWIE w wysokości, któraby wyrównała straty, jakie ponieśli robotnicy wskutek przerachowania korony i wzrostu drożyzny. Do chwili, dopóki podwyżka płac nie zostanie przeprowadzona, należy obecne płace traktować JAKO ZALICZKI, z tym, że dopłata nastąpi po podwyższeniu płac robotniczych.

Pomijanie górników

Komitet Rewirowy Centralnego Związku Górników na odbytym posiedzeniu uchwalił wystąpić do władz z protestem przeciw pomijaniu organizacyj robotniczych przy ustanawianiu komisarycznych zarządów gminnych i rad kopalnianych.

Największe poruszenie panuje wśród górników z tego powodu, że w Karwinie, gdzie górnicy mieli swojego wiceburmistrza, pominięto ich przy powołaniu komisarycznego zarządu miasta. Górnicy oświadczają, że upomną się o swoją reprezentację w gminach w sposób stanowczy.

Karol Kautsky

Wspomnienie

O pracach nieodżałowanego Kautskiego będziemy pisali wkrótce obszernie, w specjalnym artykule. Teraz niech mi będzie wolno poświęcić Zmarłemu socjaliście kilka słów wspomnienia osobistego. Spośród socjalistów starszej generacji prawie każdy zawdzięcza Kautskiemu niemało. Stąd sentyment.

Widywałem się ze starym (urodził się w r. 1854) Kautskim nieraz. W pamięci mam zwłaszcza ostatnie dwa spotkania.

Przed kilkunastu laty Kautsky skromnie obchodził swój (jeden z wielu) jubileusz. Będąc p[illegible] w Wiedniu, odwiedziłem go w mieszkaniu. Był chory, leżał w łóżku. Liczni goście siadali tuż przy łóżku. Małżonka Kautskiego przyjmowała gości herbatką i cieniutkimi tartinkami. Stary Kautsky skarżył się na niedopisujący wzrok. Opowiedziałem mu o licznych wydaniach (prywatnych) jego dzieł w Polsce. Dziwił się bardzo...

„Nic o tym nie wiem! — mówił — Pp. wydawcy nie tylko widać nie płacą honorarium i nie proszą o zezwolenie, ale nawet nie przesyłają mi egzemplarza".

Dziwić się tym panom było jednak trudno: skoro nie prosili o pozwolenie, więc ze zrozumiałych powodów nie chcieli przesyłać egzemplarza.. Miałem zupełnie przypadkowo przy sobie numer polskiej gazety z artykułem o książce Kautskiego (problem rasowy). Pokazałem Kautskiemu. Siwy staruszek wziął gazetę drżącą ręką i z widocznym zadowoleniem starał się zrozumieć polskie słowa.

Po paru tygodniach zakupiłem za pieniądze, wyasygnowane mi przez nasz parlamentarny klub socjalistyczny, ostatnie polskie wydania książek Kautskiego i przy pomocy naszej klubowej sekretarki, tow. Krzysi, wyekspedjowałem do Wiednia. Staruszek napewno bardzo się ucieszył.

Innym znowu razem, będąc w Wiedniu, zaszedłem na posiedzenie międzynarodowego Zjazdu zawodowego (gdzie był Kautsky) i doręczyłem mu skromne honorarium za polskie wydanie „Rewolucji Proletariackiej" (tym razem wydawcą była PPS). Staruszek ogromnie się ucieszył, że jego książki są czytane w Polsce:

— Nie wiedziałem — mówił — o tym, że mam tylu czytelników w Polsce! Niezmiernie się cieszę!

Bardzo lubiłem Kautskiego. Tow. Leroux w swym artykule w ostatnim „Populaire" podkreśla, że [illegible] był to wielki twórca: „grand createur" w stylu Jaurèsa. Tak, ale był to niezwykle sumienny pracownik naukowy. Sumienny, wytrwały i często zupełnie samodzielny. Politycznie w epoce „Erfurckiego Programu" na lewicy partii (walka z rewizjonizmem). Gdy jednak ujawnił się prąd skrajnie lewicowy, komunizancki — stał się raczej „centrystą". Znane są jego polemiki (w „Neue Zeit") z Różą Luxemburg na temat taktyki.

Pod względem filozoficznym właściwie nie był „neokantystą" (jak mu zarzucała krytyka bolszewicka). Ale będąc gorliwym DEMOKRATĄ, szukał w ostrych swych polemikach z bolszewikami moralnego uzasadnienia demokracji i przyszedł do wniosku, że demokracja bynajmniej nie jest tylko „środkiem" do urzeczywistnienia socjalizmu: jest bowiem CZĘŚCIĄ SKŁADOWĄ SAMEGO IDEAŁU SOCJALISTYCZNEGO. Do poglądów Kautskego na demokrację zapewne jeszcze wrócimy.

Kautsky — to wyraziciel teoretyczny całej epoki w dziejach socjalizmu. Jego epoka, to raczej epoka przedwojennej II-ej Międzynarodówki (1889 — 1914). Wówczas „Neue Zeit", pismo Kautskiego, było wyrocznią. Naturalnie, nie chcemy przez to powiedzieć, że powojenne prace Kautskiego mają małe znaczenie. Ale „zjawisko faszyzmu" — to już inny okres.

Ze szczerym sentymentem żegnamy Kautskiego. Całe swe życie, tak niezwykle pracowite, oddał Idei socjalistycznej.

K. CZAPIŃSKI.

Po monachijskim pakcie

Następstwa... Daleki Wschód, Palestyna, Alzacja

W depeszach naszej agencji urzędowej o desancie wojsk japońskich w południowych Chinach znalazła się m. in. wzmianka, że — według opinii obserwatorów zagranicznych — desant ten jest *„jednym z następstw układu monachijskiego"*.. Nie określeni bliżej „obserwatorzy", niewątpliwie dobrze poinformowani, mają w tym wypadku najzupełniejszą rację, a ich opinię podzielić musi każdy, kto spogląda na bieg wydarzeń międzynarodowych otwartymi i przytomnymi oczami.

Jest bowiem pewnikiem niezachwianym, że wszystkie istotne i ważkie zagadnienia międzynarodowe powiązane są dziś ze sobą w sposób bardzo ścisły i realny; że tworzą one *zwarty kompleks* polityczny, z którego nie można wyodrębnić tych czy innych części bez naruszenia spokoju i równowagi pozostałych. W dobie bezwzględnego parcia *„totalnych"* imperializmów na pozycje państw nasyconych i pragnących pokoju liczba tych kwestyj istotnych staje się coraz większa, a zasięg ich oddziaływania—coraz rozleglejszy. I dlatego właśnie — wbrew pozorom nieprawdopodobieństwa — decyzje powzięte w Monachium znajdują natychmiastowy oddźwięk pod murami... Kantonu i kładą się ponurym cieniem *na interesach brytyjskiego handlu* w południowych prowincjach chińskich.

Rezultaty konferencji monachijskiej, jakkolwiek chcielibyśmy je oceniać, nie mogą być w żadnym wypadku uważane za — „triumf" mocarstw zachodnich.. *Faszyzm wygrał grubą grę* — i to wygrał tanim kosztem, w drodze dyplomatycznej, nie orężnej. Taki sukces zaostrzył, rzecz prosta „dynamiczne" apetyty zwycięzców, wzmocnił w nich poczucie pewności siebie, spotęgował wiarę w praktyczność i celowość stosowanych dotychczas metod. Przygodne nadzieje, powstrzymane dążenia, odłożone zamiary — nabrały w całej swej rozciągłości życia i mocy. Po monachijskiej próbie sił. azjatycki partner słynnej „osi" doszedł do wniosku, że może sobie pozwolić — bez zbytniego ryzyka — *na zaszachowanie potęgi brytyjskiej* w Hong-Kongu przez okupację przylegających obszarów chińskich — i desant w zatoce Bias, w drugim roku wojny z Chinami, stał się faktem dokonanym.

Ale ta sprawa, jak słusznie twierdzą „obserwatorzy" polityczni, jest tylko „jednym z następstw układu monachijskiego". Są, istotnie, inne jeszcze następstwa tego układu. Zastanawiającym zbiegiem okoliczności, sytuacja w *Palestynie* — natychmiast po ukończeniu „przyjaznych" rozmów niemieckich uległa zaostrzeniu. Nasilenie wystąpień arabskich wzrosło ogromnie, przybrały one formę otwartej i kierowanej z jednego środka rewolty przeciwangielskiej. Ponieważ „powstańcy" arabscy nie dysponują fabrykami broni i amunicji i nie mają też banku emisyjnego, któryby akcję zbrojną mógł finansować — staje się rzeczą bezsporną, że zarówno *broń, jak i pieniądze otrzymują z zagranicy*, i że tych środków zaopatrzenia należy szukać w granicach państw, których celem taktycznym jest stwarzanie dla Anglii trudności *na terytoriach kolonialnych i mandatowych*. Takie trudności *KRĘPUJĄ SWOBODĘ RUCHÓW ANGIELSKICH* w sprawach naszego kontynentu, no i — dają niektórym głośnym mówcom pochop do ironizowania na tematy brytyjskie. Nie potrzeba być funkcjonariuszem „Intelligence Service", by zrozumieć, które to państwa tak uparcie wchodzą w drogę Wielkiej Brytanii.

Nie tylko jednak p. Chamberlain, po króciutkim okresie monachijskiej sielanki, ma powody do trosk i zmartwień. Nie umilkły jeszcze echa wiwatów na cześć powracającego z gałązką oliwną p. Daladiera, a już rozlega się coraz głośniejsze, coraz bardziej natarczywe wołanie *Niemców alzackich o autonomię*, o „prawo samostanowienia", o możność ewentualnego powrotu do Rzeszy. Okazuje się, że *każde państwo europejskie może mieć swoje... „Sudety", że zawsze znajdzie się... Henlein* i że nieograniczone są apetyty henleinowskich protektorów. Rewizje i aresztowania, do których zmuszone były uciec się władze francuskie, przyniosły wiele materiału, obciążającego tak zw. „autonomistów" alzackich, a rodzaj i charakter tych dowodów nie pozostawia miejsca na wątpliwości co do źródła inspiracyj i — subsydiów. Sumienny i pilny „obserwator" z pewnością nie zaprzeczy, że gwałtowny i bardzo bezceremonialny ruch wśród Niemców alzackich jest również „jednym z następstw układu monachijskiego".

A za tym — jak widzimy — „następstw" tych jest dużo, choć od chwili podpisania układu nie upłynął nawet jeszcze—miesiąc. Nikt nie zaręczy, że w niedalekiej przyszłości liczba „następstw" nie wzrośnie znakomicie i że „następstwa", które są w toku realizacji, nie przybiorą na sile i wyrazistości... W jednym z artykułów, poświęconych obronie polityki p. Chamberlaina w sprawie czechosłowackiej, „Times" londyński pocieszał się melancholijnie: „W najgorszym razie premier polityką swoją uzyskał *ZWŁOKĘ*, której będziemy mogli użyć na uzupełnienie braków w naszym uzbrojeniu"...

Wszystko zdaje się wskazywać na to, że brytyjskim i zagranicznym admiratorom p. Chamberlaina nie pozostanie nic innego, prócz tej pociechy.

Bd.

Przegląd prasy

POLSKA A RUMUNIA.

Wizyta min. Becka w Rumunii budzi powszechne zainteresowania. Chodzi o sprawę Rusi Przykarpackiej. „W. Dziennik Narodowy" pisze:

> Prasa włoska, na podstawie informacji z Bukaresztu, donosi, że pomiędzy Polską a Rumunią panuje już *całkowita zgodność poglądów* na kwestię wspólnej granicy polsko - węgierskiej i że chodzi tylko o załatwienie szczegółów. Szczegóły te dotyczą, przede wszystkim, losu wschodnego skrawka Rusi Podkarpackiej, gdzie zwartą masą mieszka 60 tysięcy Rumunów. Gdyby terytorium to zostało przyłączone do Rumunii, Polska uzyskałaby *drugie* z nią połączenie kolejowe, tędy bowiem biegnie linia kolejowa Delatyn — Roków — Shighat.

PO MOWIE WICEPR. KWIATKOWSKIEGO.

Znane „oświadczenie" „Gazety Polskiej" wywołało ironiczne uwagi w prasie niezależnej. „Biała chorągiew"! — pisze „Kur. Polski".

„Depesza" omawia mowę p. wicepremiera w tonie entuzjastycznym.

„Kurier Bydgoski" również:

> P. wicepremier Kwiatkowski swoją ostatnią mową katowicką wniósł w szare, stęchłe, duszną atmosferą przesiąknięte życie polityczne Polski powiew świeżego powietrza.

Cała prasa niezależna wskazuje na RÓŻNICE TONU pomiędzy oficjalnym OZN-em a mową wicepremiera.

A CUDA JUŻ BYŁY.

Jedno z pism popołudniowych donosi:

> „Członkowie zgromadzenia okręgowego w Końskich (okr. 31) wnieśli protest przeciwko rzekomej nieprawidłowości, która miała się wydarzyć podczas wyborów w dn. 13 b. m. Okazało się bowiem przy obliczaniu głosów, że jeden z kandydatów, nauczyciel miejscowy, otrzymał tylko 8 głosów i taką cyfrę wpisał do protokółu przewodniczący, podinspektor szkoły Włodzimierz Konard. Tymczasem 28 członków zgromadzenia stwierdziło na piśmie, że głosowali właśnie na owego nauczyciela. Różnica w obliczeniu wywołała oczywiście dużą sensację w powiecie.
>
> Jak się dowiadujemy, sprawą tą zajął się p. premier Składkowski i o ile okaże się istotnie jakaś nieprawidłowość, wybory w okr. 31 będą przeprowadzone *powtórnie*".

A tymczasem już mamy cuda.

KTO PRZEMAWIAŁ W KATOWICACH?

„A.B.C." czasem uda się napisać coś rozsądnego. Obecnie rozważa na temat przemówienia p. Kwiatkowskiego:

> Kto przemawiał w Katowicach, czy kandydat na posła inż. Kwiatkowski, czy wicepremier Eug. Kwiatkowski, pokażą dni najbliższe. Jeśli przemawiał tylko kandydat na posła, to oczywiście przemówienie nie pociągnie za sobą natychmiastowych konsekwencji praktycznych. *Zupełnie inaczej* będzie wyglądała sytuacja, jeśli w Katowicach wygłoszona została mowa wicepremiera Kwiatkowskiego. Już w najbliższym czasie spotkamy się z faktami wskazującymi, iż nadchodzi *realizacja* zapowiedzi katowickiej.

CZY CZESI ZAPRZYJAŹNIĄ SIĘ Z „TRZECIĄ" RZESZĄ?

„Polonia" snuje rozważania na temat stosunków czechosłowacko-niemieckich, twierdząc, że Czesi *nie* zaprzyjaźnią się z Niemcami:

> „Trzecia" Rzesza zagarnęła także powiaty wybitnie czeskie. W jej granicach znajdzie się blisko *800-tysięczna mniejszość czeska*. Przypuśćmy, że wyjedzie dużo optantów. Pozostanie w każdym razie pokaźna masa. Ponieważ w totalnym państwie niemieckim będzie tym Czechom stokroć gorzej, niż w ojczyźnie, przeto nie wyobrażamy sobie, żeby stosunki między obu państwami mogły być naprawdę serdeczne i braterskie. Rzecz prosta, że Czesi będą musieli maskować swe prawdziwe uczucia.

Jakaż więc wobec tego powinna być polityka Polski wobec Czechosłowacji.

> Jeśli marzymy kiedyś o sformowaniu bloku mniejszych państw pod naszym przewodnictwem, to pamiętajmy, że rozdrażnilibyśmy Czechów i wepchnęli w objęcia Niemiec, gdybyśmy pochwalali np. ideę oddania Słowaczyzny Węgrom.
>
> A więc nie popełniajmy błędów. Czesi mogli oddać Bogumin Niemcom, a jednak oddali go — o dwa dni wcześniej — nam. Jest to fakt drobny, ale charakterystyczny, pozwalający wierzyć, iż Czesi nie zapomną, że jesteśmy Słowianami.

S—EK.

Jutrzejszy numer zawierać będzie 8 stron; niedzielny numer — 12 stron

Tow. ANTONI ZELCER

Członek Stowarzyszenia b. Więźniów Politycznych, członek P.P.S. dzielnicy Śródmieście, członek Socyalno - Rewolucyjnej Partii „Proletaryat"

zmarł w Warszawie dnia 19 b. m.

Cześć Jego Pamięci!

Pogrzeb odbędzie się dziś, dnia 21 października, o godz. 2 p. p. z kaplicy szpitala Dz. Jezus, ul. Chałubińskiego, na cmentarz Ewangielicko - Augsburski przy ul. Młynarskiej.

Na pogrzeb wzywamy Członków Stowarzyszenia, jak również Przyjaciół i Znajomych Zmarłego.

ZARZĄD STOWARZYSZENIA
B. WIĘŹNIÓW POLITYCZNYCH

Pokój czy wojna?

„Demokracja — wróg pokoju Nr. 1"

W czasie, gdy świat cały oczekiwał z niepokojem na wiadomości idące kolejno z Berchtesgaden, Godesbergu i Monachium, w których decydowały się losy pokoju, propaganda krajów faszystowskich nie próżnowała. Swej perfidnej działalności nie zaprzestała i wówczas, gdy dzięki graniczącej z poniżeniem ustępliwości Francji i Anglii, układem monachijskim uratowano na jakiś czas zagrożony pokój światowy.

Usiłuje się wmówić opinii, poglądy, które są bardziej... śmiałe niż prawdziwe. Oto dowiadujemy się, że nikt tak nie pragnie pokoju, jak kraje totalistyczne. One są usposobione pokojowo, a jednocześnie nieprzejednanymi wrogami wojny.

Za to demokracje — oto wróg Nr. 1 pokoju! One to pchają świat w objęcia wojny, ich zaborcza polityka grozi rozpętaniem pożogi wojennej.

Są one w tym podbechtywane przez „czynnik anonimowy": żydostwo - masonerię i komunizm.

Rozpisuje się o tym szeroko p. Kozicki w „Warsz. Dzienniku Narodowym", zapominając, że apostołami wojny czyni tych, którzy ciągle byli nazywani uosobieniem tchórzliwości oraz zapoznając obecny stan zanarchizowanej czystkami „armii czerwonej".

Oczywiście tego rodzaju stawianie sprawy, będące „odwracaniem kota ogonem", może trafić do przekonania tylko naiwnym.

Bo przecież nikt rozsądny nie uwierzy, że państwa trójkąta Berlin - Rzym - Tokio są nastrojone pokojowo. Wojnę abisyńską jeszcze ludzie pamiętają, a o wojnie w Chinach i Hiszpanii również wiedzą.

A jak są nastrojone i w jakim duchu utrzymują swoje narody państwa totalne, którym niewątpliwie nie grozi napaść z niczyjej strony, o tym świadczy szereg wynurzeń i dokumentów, które tu przytoczymy.

Jeszcze przed „marszem na Rzym" Mussolini w swym organie „Popolo d'Italia" pisał: „Demokracja ma koncepcję życia całkowicie pokojową, faszyzm — całkowicie wojenną".

Zgodnie z tym założeniem w przedmowie do „Aktów" Wielkiej Rady faszystowskiej, wydanych latem b. r. mógł b. redaktor „Popolo d'Italia" stwierdzić, że „atmosfera, w jakiej toczy się życie narodu włoskiego ma charakter militarny".

Dlaczego Mussolini i faszyzm maszerują ku wojnie? Musi tak być, skoro w uszeregowaniu wartości, wojnę postawiono na pierwszym planie, wierząc, że jest ona nieuniknioną, konieczną.

W artykule o doktrynie faszystowskiej umieszczonym w „Encyklopedii włoskiej", Mussolini napisał: „Jeżeli chodzi o przyszłość i rozwój ludzkości, to faszyzm **nie wierzy przede wszystkim w możliwość ani pożyteczność trwałego pokoju. TYLKO WOJNA** może wyzwolić maximum energii ludzkiej i nadać znamię **szlachetności** narodom, które mają odwagę stawić jej czoło".

Rozwijając jakby ten pogląd, Mussolini w „parlamencie" wiosną przed rozpoczęciem wojny w Abisynii stwierdził: **„Nie tylko nie wierzę w trwały pokój,** ale uważam, że niszczy on i przeczy istotnym cnotom człowieka, które **TYLKO KRWAWY CZYN,** może ujawnić".

Nieodzowność i konieczność wojny sprawia, że „naród będzie nieustannie wezwany do wojny. Kiedy? Jak? Nikt tego nie wie, ale koło przeznaczenia kręci się z całą szybkością".

We Włoszech podobnie zresztą, jak w Trzeciej Rzeszy czyni się systematyczne wysiłki, aby wytworzyć **ducha wojennego,** utrzymywać przekonanie o konieczności wojny. Wykorzystuje się wszelkie okazje, aby wprawiać umysł w stan paroksyzmu wojennego.

Idzie to jednak opornie, jak świadczy o tym chociażby ujawniona powszechnie radość mas niemieckich z racji uratowania pokoju.

W świetle tych cytat, wręcz humorystycznie wyglądają „chwyty" faszinternowskiej propagandy, usiłującej przeciwstawić krwiożerczym i napastliwym demokracjom, **pokojowe i łagodne totalizmy...** Znana metoda „łapaj złodzieja".

Popularne hasło socjalistyczne „faszyzm to wojna" pozostanie na dal aktualne, budząc jednocześnie u nas w Polsce czujność i wskazując **skąd może grozić niebezpieczeństwo dla niepodległości Polski.**

Z. SIUDYŁA.

„Oś" pozostaje niezachwiana

Od pewnego czasu znów zaczęły się ukazywać w prasie francuskiej i angielskiej wiadomości na temat rozdźwięków między Berlinem a Rzymem. Jak swego czasu co do Austrii, tak ostatnio co do Węgier różnice te miałyby być tak znaczne, że „oś" miałaby być już bliską „pęknięcia".

Przewidywania te okazały się jednak płonne.

Jak słychać Rzym z Berlinem zdołali uzgodnić swe interesy w sprawie Bałkanów i dorzecza Dunaju. Włochy jak gdyby miały się zgodzić na przewagę Niemiec w Rumunii i na Węgrzech, z warunkiem jednakże uwzględnienia interesów włoskich. Włochy miałyby zapewnioną przewagę w Jugosławii, Albanii, Grecji i Bułgarii, które wchodziłyby w skład „systemu włoskiego". Możliwe, że w tych wiadomościach jest część prawdy. Trudno jednak przewidzieć, czy Niemcy, mimo [illegible] nie będą chciały pogłębić osiągniętej przewagi gospodarczej w tej części Europy. Niechybnie tę przewagę zechcą wyzyskać nie tylko przeciw Francji i Anglii, ale również dla utrzymania swego partnera rzymskiego w zależności. „System włoski" byłby więc w gruncie rzeczy wasalem Berlina.

W każdymbądź razie „oś" nie ma zamiaru pohamowania swych apetytów. Jak słychać formuła uzgodniona przez obu dyktatorów brzmi:

„Istotne uregulowanie europejskie i kolonialne jeszcze się nie zaczęło".

Włochy np. nie uważają bynajmniej uznania przez Francję podboju Abisynii, jako koncesję. Uznanie Imperium — to rzecz całkiem naturalna, twierdzą w Rzymie. Również układ monachijski — to jeszcze w oczach Berlina i Rzymu — nie wiele.

Obaj dyktatorzy liczą się z jednym:

Życzeniem ich nie jest bynajmniej prowokowanie konfliktu otwartego. Wiedzą, że w razie ugodzenia w bezpośrednie życiowe interesy tych państw — Anglia i Francja będą zdecydowane na zbrojne wystąpienie. A tego trzeba uniknąć i dlatego należy wybierać drogi okólne, unikając bezpośredniego konfliktu z obu tymi państwami.

W zakresie tych swoich planów ekspansji między obu dyktatorami istnieje jednomyślność. Pod wpływem Hitlera Mussolini postanowił przejść do porządku nad nowymi prądami pro-francuskimi, jakie nurtują we Włoszech. Hitler podobno wyjaśnił Mussoliniemu, że prądy te są zamaskowaną formą opozycji przeciw faszyzmowi.

Wyraźny język

Jak prasa włoska przemawia do Francji?

Francja, jak wiadomo, postanowiła po dwuletniej przerwie mianować ambasadora w Rzymie. Urząd ten ma objąć obecny ambasador w Berlinie, Poncet. Jakże Włochy przyjęły ten krok Francji, oznaczający m. in. uznanie zaboru Abisynii?

Posłuchajmy co pisze prasa faszystowska, pisząca przecież tylko to, co jej każą, co jest wyrazem poglądów dyktatury faszystowskiej:

„Messagero" pisze: „Wszystko sprowadza się do kwestii zasadniczej, do najprostszej formuły: chodzi jedynie o to, by określić cele i dążenia przez TAK albo NIE".

I pismo faszystowskie wyjaśnia bliżej, o co mu chodzi:

„ALBO POKÓJ ŻYWIOŁOWY, ODPOWIADAJĄCY NOWEJ SYTUACJI, POWSTAŁEJ W EUROPIE DZIĘKI DOMINOWANIU (GÓROWANIU) SIŁ „OSI", ALBO TEŻ TAKI SAM POKÓJ, LECZ JAKO REZULTAT NIEUBŁAGANEJ WOJNY Z TYMI SAMYMI NIEROZŁĄCZNYMI SIŁAMI".

A jeżeliby się to Francji wydawało jeszcze niezbyt jasne, to z pomocą spieszy inny dziennik, „Giornale d'Italia" i oświadcza krótko:

„Żołnierz włoski jest zawsze gotów, gdy tego zajdzie potrzeba, WYSTĄPIĆ ZBROJNIE PRZECIW FRANCJI".

Z faszystowskiego trójkąta

Nie dawno ambasadorem japońskim w Berlinie został generał Tiroshi Oshima, który brał wybitny udział w powstawaniu układu anty-komunistycznego z przed dwuch lat. Generał ten współpracował ściśle z ministrem Ribbentropem nad tym układem i jeszcze jako charge d'affaires ambasady japońskiej, bliskie z nim utrzymywał stosunki.

Jednocześnie jeden z przyjaciół generała Oshima — Toshiro Shiratori, dotychczasowy poseł w Sztokholmie, został ambasadorem w Rzymie.

Przypominamy, że niedawno ambasadorem niemieckim w Tokio został generał Ott.

Te trzy przesunięcia w krajach trójkąta faszystowskiego mają swą wymowę, zwłaszcza, że toczą się rokowania niemiecko-japońskie o nadanie paktowi antykomunistycznemu „głębszej" treści.

Mianowanie generałów ambasadorami w Berlinie i Tokio świadczy, że chodzi o projekty wojskowe trójkąta. Z Tokio dochodzą wiadomości, że między Niemcami i Japonią od dłuższego już czasu snują się rozmowy na temat zakończenia wojny z Chinami. Wiadomo, że Niemcy już dawno pośredniczyły między stronami wojującymi, ale bez powodzenia. Czy dziś widoki są pomyślniejsze dla tego pośrednictwa? Wśród japońskich sfer wojskowych są podobno dwa prądy: jeden pragnąłby prowadzić wojnę z Chinami do zwycięskiego dla Japonii końca, do całkowitego opanowania Chin, ewentualnie do obalenia Czang-Kai-Szeka. Drugi zaś prąd jest za tym, by walkę skończyć wraz ze zdobyciem Hankau i zatrzymać zdobyte na Chinach obszary.

Który z tych kierunków weźmie górę — oba „jak widać, są na razie nierealne — to się pokaże. Zasługuje jednak na uwagę, że w tych rokowaniach biorą udział tylko wojskowi — ze strony Japonii, gdzie minister spraw zagranicznych podał się do dymisji, a nowego dotąd nie mianowano. Politykę prowadzi armia.

Otóż Niemcom zależy na tym, by Japonia zakończyła wojnę z Chinami i swą SIŁĘ WOJSKOWĄ ODDAŁA DLA CELÓW, WSPÓLNYCH TRÓJKĄTOWI.

Jakie to cele? Można na razie się tylko domyśleć, że chodzi tu o wspólny front anty-sowiecki.

B.

Robotnicy kraju Sudeckiego wydani Gestapo

Na naradzie monachijskiej, na której uchwalono wydanie Niemcom kraju Sudeckiego, ustalono, że wszystkie gminy, w których więcej niż 50% ludności mówi po niemiecku wydane zostaną Hitlerowi.

Nie liczono się wcale z tym, że w niektórych gminach PRZEWAŻNA część osiadłych tam Niemców składała się z przeciwników faszyzmu, a więc ogromna większość ludności nie chciała dostać się pod dyktaturę hitlerowską. Pp. Chamberlain i Daladier uważają widocznie, że każdy Niemiec obowiązany jest podporządkować się hitlerowcom.

Gestapo oczywiście, nie omieszkała wyzyskać okazji. Jednocześnie z wkraczającymi oddziałami armii niemieckiej pojawili się w kraju Sudeckim AGENCI GESTAPO, oraz sztafetowcy organizacji SS., słynni z tego, że oni to wymuszają zeznania od aresztowanych i nadzorują obozy koncentracyjne.

„Frankfurter Zeitung" pisała, że gestapowcy (tajna policja niemiecka) zaraz rozpoczęli oczyszczanie kraju od „marksistowskich zdrajców" i innych wrogów państwa.

Niektórzy agenci tajnej policji towarzyszyli czołowym oddziałom wojskowym w tym celu, by zapobiec ucieczce demokratów i działaczów związkowych.

Dla „wyzwolonej" ludności kraju Sudeckiego urządzono już obozy koncentracyjne w pobliżu Karlsbadu i Bodenbach.

Tow. Jouhaux o sytuacji politycznej

W [illegible] tygodniu odbyło się w Paryżu posiedzenie Rady Naczelnej Generalnej Konfederacji Pracy (klasowych [illegible] zawodowych). Referat o sytuacji politycznej wygłosił tow. Jouhaux, który świeżo powrócił ze Stanów Zjednoczonych. Właśnie [illegible] z tow. Jouhaux na czele udało się skłonić prez. Roosevelta do wysłania do głównych mocarstw europejskich w pamiętnych dniach z końca września apelów o konieczności utrzymania pokoju.

Jouhaux nakreślił obraz sytuacji europejskiej w czarnych barwach.

Z tego rozumowania wynikałoby, że jeżeli Francja nie może teraz wojować, to tym bardziej Niemcy byłyby skłonne uderzyć na Francję. Ale Jouhaux, nie uzasadniając swego zdania, twierdził, że Niemcy skierują swą pożądliwość W KIERUNKU WSCHODU I POŁUDNIA EUROPY.

W niemniej ponurych barwach namalował Jouhaux sytuację wewnętrzną swego kraju, jeśli chodzi o walkę kapitału z pracą. Przemysłowcy — oświadczył Jouhaux — założyli ponownie fundusz walki z ruchem robotniczym i z wszystkimi osiągnięciami społecznymi ostatnich czasów. Przemysłowcy dążą do zgniecenia ruchu robotniczego i popierają w tym celu faszyzm w kraju i po za nim.

Jakież wskazania dał Jouhaux na przyszłość najbliższą? Jeśli chodzi o ruch robotniczy, to nawoływał do jedności za wszelką cenę. Należy unikać tarć wewnętrznych w organizacjach zawodowych i pamiętać, że rozłam oznaczałby katastrofę i koniec ruchu robotniczego.

Co do sytuacji politycznej, to — zdaniem Jouhaux — wyjścia należałoby szukać w konferencji międzynarodowej, chociaż on — Jouhaux — nie ma pewności, czy ona udałaby się. Z naciskiem natomiast podkreślił, że Francja powinna szukać oparcia w prez. Roosevelcie. Francja musi się „uwieść" u Roosevelta — powiedział dosłownie Jouhaux.

Ale czy te nadzieje na Roosevelta nie są zbyt optymistyczne? Roosevelt ma niewątpliwie dobre chęci wobec demokracji europejskiej, ale Ameryka nie wkroczy do spraw europejskich, jeśli państwa demokratyczne Europy SAME NIE ZDOBĘDĄ SIĘ NA WALKĘ Z FASZYZMEM. Roosevelt dawał to wielokrotnie do zrozumienia.

Z mowy Jouhaux warto jeszcze podać szczegół następujący:

On z Blumem odwiedzili premiera Daladiera w sprawie okropnego losu tej ludności ziem sudeckich, która uciekała przed hitlerowcami. Daladier oświadczył, że wie o tym losie, ale że przedstawiciel Francji w komisji berlińskiej powołanej w Monachium, jest sam przeciw trzem (Niemcowi, Włochowi i Anglikowi) i nic nie może zrobić. „PRAWDZIWĄ KATASTROFĄ jest udział Hendersona w tej komisji" — oświadczył Daladier.

I ten epizod, jeden z wielu, wskazuje, do jakiego stopnia zmniejszyła się samodzielność Francji w polityce europejskiej.

B.

Wyręczanie się samorządem

nadal trwa

Do kłopotliwych i kosztownych czynności, którymi w ostatnich latach nadmiernie obciążony został samorząd z uszczerbkiem jego właściwej roli na polu gospodarki społecznej, — należy doręczanie pism różnych urzędów i instytucyj. To niezrozumiałe — zwłaszcza w miastach — wyręczanie poczty miało już ustać po wejściu w życie w roku bieżącym specjalnej ustawy, która uciążliwy ten obowiązek wreszcie zniosła po długich zabiegach o to samorządu.

Ale sama ustawa widocznie jeszcze nie działa dostatecznie i nie wszędzie, o ile wg przyjętego u nas zwyczaju nie zostaje uzupełniona okólnikami... Wiele bowiem gmin wiejskich i miast nadal otrzymuje polecenia władz doręczania tysięcy pism urzędowych, nakazów płatniczych, upomnień.

Z odciążeniem samorządu od liczych czynności, obcych charakterowi samorządu, nie idzie tak łatwo, jakby się to mogło zdawać, przynajmniej według oficjalnie zapowiedzianych reform i zmian.

To samo można stwierdzić gdy chodzi o pomoc finansową dla samorządu.

Wystarczą przykłady:

1) Pomimo upływu połowy bieżącego okresu budżetowego, samorząd dotychczas nie otrzymał ani jednego złotego dotacji z kwoty 10 milionów złotych, ustanowionych na ten cel przeznaczonych z budżetu Skarbu Państwa.

2) Ostatnio znacznie wzrosły należności samorządu wskutek nieregulowania nie tylko zaległych, ale i bieżących rachunków za: wodę, gaz, elektryczność, dostarczane urzędom i instytucjom państwowym, za żywienie więźniów w aresztach gminnych, za kwatery wojskowe, wynajem lokali i t. d. W poszczególnych przypadkach należności z tego tytułu wynoszą już dziesiątki tysięcy, a razem miliony złotych.

3) Od dłuższego czasu władze skarbowe nie przekazują samorządom ustawowego ich udziału w ryczałcie podatkowym, płaconym Skarbowi Państwa przez dzierżawcę monopolu zapałczanego.

Z „Hitlerii"

By żołnierze nie obrócili broni...

Liczba skazanych przez sądy Rzeszy za przestępstwa polityczne jest tak wielka, że zaszła konieczność powołania do życia „karnych pułków", do których zalicza się pod względem politycznym niepewnych rekrutów.

Skazani za cięższe przestępstwa polityczne, o ile w ogóle wychodzą na wolność, otrzymują paszport z adnotacją, że są wyłączeni ze służby wojskowej. Takich w miarę możliwości nie dopuszcza się także do żadnych robót, mających jakikolwiek związek z wojskowością.

Ta „najniebezpieczniejsza" kategoria ma wszystkie dowody ostemplowane literami „p. u." (politisch unzuverlässig), t. j. niepewny pod względem politycznym. Dyktatura hitlerowska obawia się przeniknięcia prądów opozycyjnych do wojska.

Mniejszych „politycznych przestępców" wciela się od karnych pułków wespół z przestępcami kryminalnymi. Z żołnierzami tych pułków zwierzchność obchodzi się tak samo, jak z więźniami obozów koncentracyjnych.

Wymyślania i ćwiczenia karne są na porządku dziennym. Przy najmniejszym sprzeciwie strzela się wprost do rekruta.

Pułki karne odbywają ćwiczenia także w ostrym strzelaniu, przy czym stosuje się w tym wypadku daleko idące środki bezpieczeństwa. Przed doręczeniem karnym żołnierzom broni na plac ćwiczeń przybywa inny pułk regularnej piechoty, który obstawia cały plac ćwiczeń, mając broń gotową do strzału. Ten stan ochrony trwa dopóty, dopóki nie kończą się ćwiczenia i żołnierze nie zwracają broni.

Władze polityczne i wojskowe żyją w wiecznej niepewności, by broń nie została skierowana przeciwko wewnętrznemu nieprzyjacielowi ludzi niepewnych politycznie.

Październik — to miesiąc propagandy KOBIET

Kobiety, wstępujcie do szeregów Polskiej Partii Socjalistycznej i Klasowych Związków Zawodowych, albowiem one tylko bronią waszych praw.

Centralna Akademia Kobiet odbędzie się w Warszawie, w niedzielę, 23 br., w sali Teatru „Ateneum", o godz. 10.30 rano.

Akademia młodzieży w Goleszowie

Zamieniła się w żałobną uroczystość ku czci tow. Regera

Jak co roku, ruchliwy Oddział Stowarzyszenia Kulturalno - Oświatowego „Siła" urządził w niedzielę, 16 października b. r. w Goleszowie uroczysty wieczór, poświęcony dorobkowi całorocznej żmudnej i ofiarnej pracy młodzieży goleszowskiej. W bieżącym roku wieczorek ten został połączony z 10-leciem istnienia orkiestry siłackiej, liczącej 28 członków. Jest to jedna z najlepszych orkiestr w okolicy. Znana jest także z popisów na Zlocie ogólno - polskim młodzieży robotniczej PPS., odbytym 26 września 1937 roku w Warszawie. Zna ją ludność karwińska ze Zlotu „Siły", który odbył się tam w czerwcu b. r.

Uroczystość ta nabrała specjalnego charakteru i miała być dniem radości miejscowych robotników z okazji powrotu „Siłaczy" z za Olzy — niestety jednak stała się uroczystością żałobną, gdyż w przed dzień, t. j. 15 października b. r., na ziemi Śląskiej w Bystrej zmarł założyciel i prezes „Siły"— tow. Tadeusz Reger. Zmarł socjalista, który wychował całe pokolenie górników i hutników z Karwiny, Frysztatu i Trzyńca. Nic dziwnego, że z radosnego wieczorku urządzili „Siłacze" goleszowscy akademię ku czci swego wodza, nauczyciela i wychowawcy.

Uroczysty wieczorem zagaił przewodniczący tow. Paweł Berek. Przemówienie, poświęcone prezesowi Zarządu Głównego Siły, wygłosił swoją śląską gwarą tow. Jerzy Berek. Mówił z głębi serca o Zmarłym, jak pracował, żył i walczył nie o osobiste szczęście, ale o to, by podnieść cały lud na wyższy poziom życia. Orkiestra odegrała „Marsza żałobnego".

Tow. Pysz, przewodniczący Zarządu Okręgowego TUR z Białej, wygłosił przemówienie, poświęcone znaczeniu tego zebrania dla młodzieży. Z wezwaniem do pójścia śladami tow. Regera — do walki o nową Polskę Socjalistyczną zakończył tow. Pysz swe przemówienie, przyjęte oklaskami.

Z kolei tow. Paweł Berek złożył sprawozdanie z 20-letniej działalności orkiestry siłackiej w Goleszowie, po czym odbyły się popisy orkiestry i chóru siłackiego.

Pamięci Mieczysława Frenkla

Dziś o godz. 11-ej odbędzie się w kościele OO. Karmelitów w Warszawie (Krakowskie Przedmieście na wprost Trębackiej) nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Mieczysława Frenkla, po czym na Powązkach nastąpi poświęcenie pomnika na grobie Wielkiego Artysty.

Musioł na widowni

Znany z dziejów Związku Nauczycielstwa Polskiego były kurator Musioł rozwija na Górnym Śląsku żywą działalność polityczną w charakterze reprezentanta grupy Bolesława Piaseckiego „Falanga". (ASI).

Wiadomości z całej Polski

MORDERSTWO.

Na progu własnej zagrody został zamordowany w Trojanowie pod Opatówkiem, pow. kaliskiego, 23-letni rolnik, Leon Skotowski. Późnym wieczorem wywołał go ktoś z domu. Gdy Skotowski wyszedł przed dom, nieznany sprawca ugodził go w głowę jakimś ciężkim narzędziem. Skotowski poniósł śmierć na miejscu. Domownicy nie słyszeli żadnej walki; sprawcy dotąd nie wyśledzono.

KRADZIEŻ KABLI TELEFONICZNYCH.

Na terenie pow. horodyńskiego wydarzył się niezwykły wypadek kradzieży kabli telefonicznych. Mianowicie przed kilku dniami w miejscowości Jasieniów Polny przecięto kable i usunięto znaczną ilość przewodów. Dochodzenie ustaliło, że przerwali połączenie i skradli przewody czterej [illegible] szkoły powszechnej, którzy pragnęli.. zrobić sobie telefon. W kradzieży uczestniczył Fedor Szymko — wyrobnik, który drutu używał jako strun do instrumentów muzycznych.

ZAMACH SAMOBÓJCZY UCZNIA.

W Rohatynie targnął się na życie 14-letni uczeń gimnazjalny, Czesław Wojtowicz. Desperat postrzelił się ciężko w pierś z rewolweru ojca. Przyczyną zamachu samobójczego była zła nota w szkole.

WYPADEK ŚMIERTELNY NA KOP. „MICHAŁ".

Na kopalni „Michał" w Michałkowicach uległ wypadkowi 34-letni rębacz Robert Szeniawski, który, uderzony w głowę obrywającym się węglem poniósł śmierć na miejscu.

W jakich warunkach uczą się dzieci

Ag. „Echo" podaje:

Wiejskie szkoły są w wielkim stopniu przepełnione. Daje się to zwłaszcza odczuć w szkołach jednooddziałowych, posiadających tylko jednego nauczyciela. Według ostatnich danych statystycznych w szkołach o jednym nauczycielu jest od 40—80 dzieci, czyli 53,8% ogólnej liczby uczniów szkół powszechnych. W całej Polsce przy tym na ogólną liczbę 24.689 szkół jest jednooddziałowych 12.364 szkół.

Cyfry te świadczą też najlepiej o bardzo złych warunkach, w jakich uczą się dzieci.

21 godzin programów Polskiego Radia

Dla orientacji radiosłuchaczy w nowym programie Polskiego Radia, który będzie obowiązywał w sezonie zimowym 1938—39 podajemy czas pracy programowej wszystkich rozgłośni Polskiego Radia w dnie powszednie:

5.30 — Katowice i Łódź (do 8.10)
6.30 — Warszawa I (do 8.10)
7.00 — wszystkie stacje (do 8.10)
8.10 — Baranowicze, Kraków, Lwów, Poznań, Wilno (do 9.00).
9.00 — przerwa do 10.00
10.00 — Toruń (do 14.00)
11.00 — Warszawa I, Baranowicze, Katowice, Kraków, Lwów, Poznań, Toruń, Wilno (do 13.00).
13.00 — Toruń, Wilno (do 14.00).
14.00 — Warszawa II (do 19.00); Katowice, Kraków, Lwów, Łódź, Poznań (do 23.00).
15.00 — Warszawa I, Baranowicze, Toruń, Wilno (do 23.15)
21.00 — SP48, SP31 (do 23.30), Warszawa II (do 24.00)
3.00 — przerwa (do 5.30).

Poza tym w niedzielę i święta wszystkie rozgłośnie z wyjątkiem krótkofalówek, Warszawy II i Katowic rozpoczynają program o godz. 7.00 i pracują bez przerwy do godz. 23.15. Krótkofalówki pracują tak jak w dni powszednie. Warszawa II: 14.30 — 17.30; 21.00 — 24.00. Katowice rozpoczynają świąteczny program o godz. 6.15.

W poniedziałek program południowy Warszawy I trwa do godz. 14.00 a więc i rozgłośnie regionalne: Baranowicze, Katowice, Kraków, Lwów, Łódź i Poznań pracują dodatkowo od 13.00 do 14.00.

We czwartek Warszawa I przedłuża program do 32.55.

W piątek Warszawa II rozpoczyna program wieczorny od godz. 20.00

W soboty Warszawa I przedłuża program do godz. 23.55.

Radio warszawskie

PIĄTEK, 21 października.

WARSZAWA I. 6.30 Pieśń. 6.35 Muz. (płyty). 7.00 Dziennik. 7.15 Muz. (płyty). 7.45 Gimnastyka. 8.00 Aud. dla szkół. 11.00 „Wielki samouk — Jerzy Stephenson" — słuchowisko dla szkół. 12.00 Hejnał. 12.03 Aud. połudn. 15.00 Zagadka dźwiękowa dla młodzieży 15.15 Poradnik sportowy. 15.25 Muz. obiad. 16.00 Dziennik i wiad. gosp. 16.35 Rozmowa z chorymi. 16.30 Rymy dziecięce. 16.50 Społeczeństwo ptaków. 17.00 Miniatury kwartetowe. 17.45 Skrzynka techniczka. 18.00 Aud. dla wsi. 18.30 Teatr wyobraźni: „Maria" wg. poematu Malczewskiego (z Wilna). 19.30 Ork. Poznańska. 20.35 Dziennik. 21.00 Chór P. R. 21.15 Koncert symf. pod dyr. Emila Coopera. 22.30 Nowe przemiany poezji polskiej. 22.45 Muz. (płyty). 22.55 Przegl. prasy i ost. dzien. 23.05 Wiad. z Polski (w jęz. obcym).

WARSZAWA II. 14.00 Zespół Rachonia. 15.00 Marsze i tańce (płyty). 16.05 Rec. skrzypcowy Grażyny Bacewiczówny. 16.40 Wiadomości sportowe. 16.45 Wiadomości sportowe. 16.45 Parę informacji. 16.50 Utwory fortepianowe wyk. Aliny Janiszewska. 17.10 Pogawędka gospodarska: Naprawa i przerabianie odzieży. 17.25 Życie kulturalne stolicy. 17.35 Program. 17.40 Muzyka tan. (płyty). 20.00 Koncert symf. w wykon. Ork. Filharmonii Warsz. 21.00 „Rzeczywistość a fikcja literacka". 21.15 Gra Jan Ekier (fortepian). 21.30 Muz. lekka i tan. (płyty). 23.00 Capriccia i scherza (płyty).

SOBOTA, 22 października

WARSZAWA I. 6.30 Pieśń. 6.35 muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka (płyty). 7.45. — Gimnastyka. 8.00 Audycja. 11.00 — „Śpiewajmy piosenki". 11.25 Z oper Rimski-Korsakowa (płyty). 12.00 — Hejnał. 12.03 Aud. połudn. 15.00 Słuchowisko dla dzieci: „Serwus, holenderski śledziu". 15.30 Muzyka obiadowa z Krakowa. 16.00 Dziennik i wiad. gosp. 16.15 Kronika literacka. 16.30 Koncert w wykonaniu pod dyr. G. Fitelberga z udz. W. Myszkowskiego — śpiew. W przerwie ok. g. 16.50 „Nicolo Paganini" — felieton. 18.00 Aud. dla wsi. 18.30 Aud. dla Polaków za granicą. 19.15 Wiązanki operetkowe. 20.35 Dziennik. 21.00— Koncert rozrywkowy.

WARSZAWA II. 14.00 Fortepian i jazz (płyty). 15.00 Wiad. sportowe. 15.05 Parę informacji. 15.10 Soliści: Aleksander Bielakow — śpiew, Antoni Szafranek — skrzypce. 15.45 Życie kulturalne stolicy. 15.55 Program. 16.00 Sonatę D-dur op. 10 — Beethovena odegra Janina Rybczyńska. 16.30 Muz. lekka i tan. (płyty). 18.05 Utwory Maksa Regera (płyty). 21.00 Mozarta — nowe nagrania. 21.55 Nowe nagrania słynnych śpiewaków. 22.55 Koncert popularny (płyty).

Tabela wygranych

z dzień ciągnienia I klasy 43 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

10.000 zł. Nr. 99297 134018.
5.000 zł. Nr. 19993.
2.000 zł. Nr. 100151 149109.
Po 1.000 zł. Nr.: 6106 12107 12810 26753 66432 115668 150566
Po 500 zł. Nr.: 40742 42754 64606 79073 96412 139451
Po 250 zł. Nr.: 10062 12203 18957 29869 31908 32342 38144 38338 57510 62016 65651 67438 73823 75576 86168 93076 98205 117708 119613 127004 129306 135288 143853 145646 148620 148691.

PO 125 ZŁOTYCH.

95 266 623 1828 66 945 3592 702 41 501 5223 541 7028 477 510 620 8014 9157 261 11141 595 631 807 931 12097 651 13329 541 641 73 14153 253 430 518 15742 16607 14 75 17121 26 212 447 577 18219 387 577 705 882 19444 546 706 87 20290 606 821 21385 22164 363 554 817 23169 448 802 24045 85 144 493 25130 730 875 26338 52 27637 933 28750 29033 534 30192 833 31569 975 32407 520 610 737 71 940 33322 421 626 903 34083 414 35185 289 719 869 36429 636 710 999 37051 808 38159 413 595 986 39317 48 723 40073 641 41943 42018 43514 608 44080 392 654 45200 556 46060 303 10 47038 419 606 977 48105 98 49276.

50043 984 51963 52511 41 693 54868 55071 107 225 305 644 56956 57111 778 58400 59989 60273 495 61169 360 816 62185 63447 762 64022 612 78 65073 300 67745 68983 69054 352 75 70 355 523 691 738 72330 900 72502 785 830 76156 405 77 607 793 932 79976 80598 815 81401 82240 373 693 83 569 721 992 86138 464 87364 832 88003 779 949 50 90019 91073 455 545 616 92117 93096 347 [illegible] 94121 90 590 796 95118 344 [illegible] 954 96204 516 737 894 998 98187 [illegible]

200 584 712 968 101794 102302 103644 104285 105126 33 69 [illegible] 678 107067 612 108536 109649 110118 111171 112799 862 113172 91 502 115070 842 957 116032 962 117424 118168 420 661 71 1110153 458 507 73 946 120327 557 630 875 [illegible] 121137 636 995 122861 123608 818 [illegible] 98 124011 125012 178 220 55 401 126674 900 127109 44 54 903 128074 222 568 76 130117 238 85 562 714 131141 222 32 404 132192 670 133566 134184 213 656 135175 136799 845 137052 158 355 138665 139665 140117 142350 64 937 143104 144528 [illegible] 145375 146250 397 777 147307 [illegible] 148031 149109 150159 556 890 151212 153592 154048 156045 302 158867 174 347 159281.

PO 62.50 ZŁOTYCH.

113 526 667 819 92 1152 457 682 734 75 846 77 2064 115 32 3055 450 83 501 38 658 90 923 4077 281 315 94 569 753 5661 725 828 6170 224 25 84 87 378 596 804 14 7631 728 938 8191 363 490 532 730 87 903 24 9075 169 420 28 12 88 664 80 94 770 876 10409 509 636 47 818 911 11283 98 372 468 528 669 974 12055 85 196 472 651 86 869 13852 14192 382 563 949 155138 324 612 767 16318 83 550 851 17025 144 324 463 86 611 803 44 18010 38 264 69 479 543 662 912 19427 38 596 661 76 709 67 805 926 20084 130 38 45 200 77 517 55 81 664 713 956 21528 735 93 835 933 22015 146 88 307 19 430 538 41 66 74 24045 93 323 789 25014 160 328 32 840 961 26693 27536 878 941 28050 78 98 236 352 432 551 655 762 842 87 933 29020 233 34 374 635 854 30086 91 241 331 34 567 735 949 31082 91 146 247 81 441 613 714 95 978 32546 601 16 74 747 805 947 60 33074 545 98 664 776 816 91 34207 313 454 807 970 35228 86 318 409 [illegible]49 819 87 925 36148 238 79 372 410 [illegible]03 81 810 37165 305 521 72 694 983 97 [illegible] 72 425 41 732 902 97 [illegible] 431 98 65 613 706 836 969 401[illegible] 93 901 50 41019 528 98 724 30 42610 35 769 43153 62 201 62 876 44072 [illegible] 45304 [illegible] 46428 685 96 97 806 34 969 47113 288 [illegible] 706 723 993 48109 318 33 426 879 937 47 53 91 49296 334 59 483 694.

50114 208 387 437 627 66 92 878 955 51089 180 330 538 683 784 976 52002 35 264 326 693 720 53207 800 435 40 658 961 54132 41 95 218 26 [illegible] 400 75 213 732 33 890 78 55045 148 65 90 634 791 56191 284 965 57159 205 370 509 616 766 865 959 58214 525 70 877 59178 207 86 422 30 555 692 60197 429 85 [illegible] 61007 46 258 625 34 62006 84 152 78 63020 255 306 990 64072 310 440 78 894 967 65013 210 [illegible] 320 445 67116 67 289 465 539 860 61 68049 208 507 81 702 4 995 69090 [illegible] 517 32 625 917 60 70030 108 64 [illegible] 93 708 887 71306 431 628 788 [illegible] 903 72319 40 741 878 73047 87 89 311 884 74015 84 375 482 650 818 975 75121 227 37 88 334 583 76008 [illegible] 651 790 819 950 77017 249 395 [illegible] 670 806 78002 532 60 72 79107 [illegible] 509 716 884 80161 301 81006 54 90 113 723 82010 41 155 67 675 91 727 68 83127 315 455 91 660 91 787 887 84337 429 624 728 985 85052 187 315 418 585 86067 168 375 93 761 87778 84 88174 252 686 95 742 57 79 [illegible] 246 337 464 90045 65 208 462 565 851 91237 371 547 644 884 950 75 92002 567 944 93120 227 827 94725 828 920 68 95040 340 90 449 636 852 9607[illegible] 286 437 566 955 97022 284 338 981[illegible] 242 486 707 883 976 99388 508 854.

100125 511 693 773 818 28 916 101123 45 352 804 102011 48 665 103022 311 75 712 69 855 988 104614 [illegible] 518 904 105133 232 894 976 106149 310 107060 93 201 [illegible] 537 774 971 108110 765 777 804 [illegible] 991 [illegible] 134 74 202 389 593 805 21 110169 390 527 878 963 90 111247 406 553 729 47 978 112696 886 113123 619 114220 311 473 596 115248 72 881 116161 333 835 73 117212 34 726 118110 411 596 119406 502 699 780 120129 63 569 604 121270 564 703 122303 35 87 800 20 904 10 14 90 123073 111 32 411 661 716 58 [illegible] 124416 73 92 503 646 125023 523 [illegible] 126058 85 98 141 77 625 57 61 [illegible] 980 127001 722 128564 646 719 [illegible] 929 73 79 129061 66 66 151 72 [illegible] 131043 198 396 [illegible] 871 940 132275 653 [illegible] 133136 234 89 307 811 23 134248 66 361 528 858 76 135446 548 648 899 136170 438 682 693 736 985 137028 173 355 910 40 68 74 138108 23 257 [illegible] 609 819 967 139368 413 511 56 [illegible] 792 864 140037 151 64 333 493 [illegible] 141052 94 296 850 142331 798 [illegible] 143104 67 263 594 625 62 144156 [illegible] 819 61 145066 187 215 496 636 707 68 76 146075 17 397 782 806 147107 301 669 761 95 894 99 943 148236 383 400 691 761 64 828 14911[illegible] 64 325 59 302 648 66 709 150054 85 125 298 343 447 879 967 151179 345 [illegible] 934 152044 80 207 674 899 950 153072 197 416 56 99 783 925 154206 404 545 92 88 155263 368 644 156004 374 531 65 91 850 157346 403 [illegible] 158705 958 159364.

III ciągnienie

PO 125 ZŁOTYCH.

[illegible] 402 524 927 3382 5284 734 [illegible] 7558 8772 839 9137 610 10026 867 12911 13581 14308 547 970 15213 [illegible] 17540 20037 89 21330 22805 [illegible] 24005 25732 26474 27402 716 [illegible] 758 83 896 29773 30203 31479 507 33186 35666 865 36635 791 37050 [illegible] 38414 925 40738 41399 42176 [illegible] 44404 849 45311 46992 47879 48440.

50855 51804 52224 768 84 53234 54823 55328 509 711 800 56159 59592 753 60375 732 61762 62002 692 63783 65069 66654 67011 146 965 68710 69021 70143 537 71779 988 72222 73030 170 491 679 74981 75409 76889 78018 79537 81022 114 779 [illegible] 757 922 83623 84349 453 85515 87493 88233 89749 90179 91177 924 92107 8 93128 491 585 848 94191 96169 842 98815 99607.

100334 103067 108698 109163 110231 74 11133 114046 116814 11[illegible] 119837 120149 122040 476 77 [illegible] 123819 125098 708 806 126049 233 465 128209 445 129385 972 132515 133432 981 85 134537 739 135224 422 136995 138636 51 139078 189 250 14044 772 141408 897 143122 144977 145280 784 915 146867 147184 148079 149257 628 151718 152227 154991 155655 637 84 747 156437 795 915 159606 851.

PO 62.50 ZŁOTYCH.

753 1583 712 837 3178 4081 214 496 503 996 5209 336 764 6465 882 7020 32 87 313 8359 9076 179 337 485 516 757 816 988 10246 436 944 11867 12256 314 481 629 13305 672 14089 186 15122 260 778 16355 470 17540 18550 660 19078 113 66 510 703 60 81 20159 273 703 21863 22384 526 41 23250 836 24536 79 616 51 25141 634 732 26123 70 271 548 679 27062 262 343 95 28074 111 438 822 29066 269 30258 973 31045 96 772 823 32151 562 624 78 33087 461 663 561 914 34327 759 35912 36172 334 [illegible] 37730 937 38120 471 534 699 882 39450 523 92 516 40176 599 757 41304 64 42202 707 43142 258 417 880 992 44257 674 45220 382 777 807 46188 558 628 870 72 918 47933 48482 583 49282 72 471 78 901.

[illegible] 32311 [illegible] 254 66 63140 432 66 779 953 95 64280 733 65780 66020 65 238 314 426 99 597 757 67115 971 68343 628 780 69837 61405 547 616 72186 326 577 73112 250 58 445 75 986 74514 43 649 760 877 86 75524 68 76969 91 77708 78197 455 721 877 79446 749 924 80535 81371 82143 291 461 954 83160 401 84377 87 625 868 85697 86492 657 918 87243 586 88503 89167 459 960 63 90169 622 91061 787 821 957 61 92993 93525 70 691 735 94534 95129 96021 188 97140 287 98107 269 343 884 99334 713

100181 461 89 637 98 806 101330 102171 464 796 103525 104211 997 105161 319 22 622 107105 108082 231 575 836 109035 172 334 510 647 110070 772 815 31 111429 560 95 768 112096 125 84 97 999 113044 719 114012 646 70 946 115042 614 116085 337 117089 617 119051 218 438 688 120168 323 554 121028 299 676 872 122362 507 942 123101 432 503 124682 682 86 125180 470 625 126330 743 127040 174 219 734 53 128641 889 92 129266 378 646 130689 91 783 93 121289 709 941 133322 37 667 818 981 130408 56 135093 290 554 136303 666 74 808 131070 949 138075 210 313 427 628 50 815 140144 388 582 [illegible] 141587 91 142012 219 143066 146 548 903 144767 808 59 145248 710 38 821 960 146017 333 147206 52 883 148272 632 714 149385 518 [illegible] 150133 344 64 959 151219 988 152073 165 747 153011 266 649 154004 317 817 155261 455 669 865 156154 257 336 864 157017 188 158457 159339 429 727 871 921.

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

20.000 zł. Nr. 113674.
15.000 zł. Nr. 147826.
10.000 zł. Nr. Nr. 35666 112632.
5.000 zł. Nr. Nr. 51312 91490 154851.
2.000 zł. Nr. Nr. 52020 54077 104174 117736.
1.000 zł. Nr. Nr. 40791 58532 86220 73220 90811 184165.
500 zł. Nr. Nr. 27045 56943 128861 145297.
250 zł. Nr. Nr. 12796 15196 19947 22909 29132 33506 43711 47400 49225 52980 53152 56664 66113 67935 75263 80585 86246 96368 101689 108152 114144 124333 128611 134819 137387 141625 149336 151917 152841.

PO 125 ZŁOTYCH.

152 60 1196 2227 3449 4076 779 6593 7548 8092 9352 88 971 10750 11019 817 12800 13761 14198 15049 404 17863 18025 19211 20766 21385 22559 24497 975 25036 26426 28101 30443 33606 35050 37503 846 38111 594 40296 41220 42643 866 822 44622 45326 46199 851 440 47130 803 48206 71 49698

50466 789 51059 888 52669 [illegible] 55549 612 957 56506 58462 [illegible] 64098 67302 68074 429 860 [illegible] 71710 72001 643 73004 [illegible] 707 893 78636 [illegible] 724 81743 82405 93 83570 84206 [illegible] 89066 646 90 380 91263 94243 95494 [illegible]

100240 556 101010 102081 756 103761 104478 105278 106685 109119 113095 114160 387 117736 118667 119319 120015 122201 539 978 124275 125157 126389 127164 480 949 50 129326 579 130900 131095 367 467 934 132582 871 134662 136816 704 138621 986 142008 652 785 145635 147801 148014 598 150010 774 986 153146 778 154663 870 155820 156314 475 158975 159609.

PO 62.50 ZŁOTYCH.

Po 62.50 zł.

505 690 962 2825 3171 4587 777 5282 462 6059 126 209 863 913 7548 811 73 8022 358 520 687 835 9288 98 437 80 895 10459 579 662 750 11155 248 337 12796 13142 752 949 14821 56 15393 725 817 16084 487 561 784 [illegible] 59 19211 24 34 20066 139 67 21163 369 722 59 22186 283 678 23016 24086 377 399 26149 362 690 984 27118 28121 310 50 550 520 29101 30104 369 566 90 932 31110 653 741 32016 126 33675 34132 65 81 345 486 708 35060 674 36245 37233 720 38260 366 553 662 39136 40011 32 220 41585 42323 968 43041 124 293 484 749 44269 383 899 45470 804 46001 47154 715 48042 554 704 859 49307 443 728.

50024 353 529 81 51441 68 602 702 52201 53116 679 774 879 54169 55129 238 388 525 703 56430 57104 561 58120 274 59867 60 713 802 961 61113 21 85 208 98 341 61 566 62095 63160 64707 65199 217 66649 81 960 67015 238 752 68781 947 9604 906 31 70024 251 55 501 907 71771 815 73358 584 674 818 74038 415 30 592 638 803 76875 94 77080 78331 731 54 893 79698 721 80704 48 21 50 81097 244 350 619 82368 623 847 928 83310 453 85177 406 623 86268 83 422 869 87318 45 65 518 41 798 88464 975 90177 775 91136 92948 94221 343 498 982 95651 96030 97024 509 877 98025 159 332 493 878 99102 91 402 567.

100328 101076 188 413 75 787 102249 854 76 961 104397 105287 88 105522 107615 88 109130 60 935 110151 264 111672 112510 627 113524 114486 822 115394 547 116186 631 117047 465 118364 917 119497 595 898 910 120093 553 121135 122587 757 123010 242 124102 275 356 886 907 125019 950 78 126494 127161 349 883 128327 750 91 129412 47 53 769 955 130111 269 131145 410 767 132249 501 601 840 133124 467 77 738 905 134651 135800 923 136398 725 137356 450 500 138571 703 140138 45 315 [illegible] 919 35 142897 966 144809 145572 684 779 146364 440 549 747322 46 59 562 715 913 149378 630 76.

150430 704 151305 72 487 152800 153460 612 796 971 154870 156204 226 157427 641 158115 298 159213.

Tajemniczy zgon robotnika rolnego

W niewyjaśnionych na razie okolicznościach zginął w Marysinie, pow. gnieźnieńskiego, miejscowy robotnik rolny, Stanisław Kurek. Zajęty był on pracą przed stodołą. W pewnej chwili wszedł do środka po narzędzia. Kiedy przez dłuższy czas nie wracał, udał się po niego do stodoły inny robotnik i zastał Kurka leżącego w kałuży krwi bez życia, z głęboką raną na głowie. Czy powodem śmiertelnej rany był przypadkowy upadek i uderzenie o ostry kant, czy też zachodzi tu wypadek zbrodni, nie wiadomo. Władze prowadzą dochodzenie.

KRONIKA KRAKOWSKA

20-lecie Niepodległości Polski

W związku z uroczystym obchodem 20-lecia Niepodległości Państwa Polskiego, urządzanym przez Polską Partię Socjalistyczną i klasowe Związki Zawodowe w Krakowie w niedzielę dn. 30 b. m. o godz. 10-ej przed poł. na Rynku krakowskim.

Rada Związków Zawodowych wzywa wszystkie Oddziały Związków Zawodowych do poczynienia wszelkich przygotowań, aby obchód stał się wielką, imponującą manifestacją Świata Pracy na rzecz Niepodległości, Wolności i Demokracji.

W związku z powyższym Rada Związków Zawodowych zwołuje na dzień 24 b. m. o godz 6-ej wieczorem w sali Domu Kolejarzy, przy ul. Warszawskiej 15

Konferencję Zarządów Związków Zawodowych

z porządkiem dziennym:
1) Obecna sytuacja.
2) Sprawy organizacyjne.

Wzywa się wszystkie Zarządy Związków do jawienia w komplecie.

Wydział Rady Związków Zawodowych w Krakowie.

Polska Partia Socjalistyczna

Młodzi do nas!

Zły to porządek, w którym miliony ludzi nie znajdują pracy, a ci, którzy ją mają, są w większości wyzyskiwani. Na imię temu porządkowi kapitalizm, a jego sprzymierzeńcem to *faszyzm*. Ta ciężka sytuacja dotyczy przede wszystkim ludzi młodych, dla których w obecnym ustroju nie ma miejsca w fabrykach czy warsztatach. Praktykant jest tak długo tylko potrzebny majstrowi, dopóki pracuje za darmo lub za marne grosze. Po odbyciu praktyki młody robotnik dotychczas głodujący i niańczący dzieci pana majstra, zostaje wyrzucony na bruk, by po większyć liczbę bezrobotnych. Stan taki musi ulec zmianie. Jest całkiem jasnem, że obecny ustrój nie zaspakaja i nie może zaspokoić potrzeb robotników. Musi więc nastąpić przebudowa tego ustroju, musi przyjść zmiana, mająca na celu odebranie fabrykantom i obszarnikom ich krociowych majątków i oddanie ich w ręce robotników i chłopów. Z chwilą, gdy masy ludowe będą gospodarzami we własnym kraju, sytuacja ulegnie polepszeniu.

MŁODZIEŻY! Nie wolno Wam iść na lep agitacji faszystowskiej, endeckiej czy „ozonowej". Młody robotnik musi się jej zdecydowanie przeciwstawić. By jednak stanowić siłę, musi występować nie pojedyńczo, ale w masie zorganizowanej, gdyż tylko z silną organizacją liczą się różni panowie wyzyskiwacze. *Tę siłę i oparcie da Wam stara, okryta chwałą walk rewolucyjnych „partia robotnicza, PPS. Dlatego musicie stanąć karnie w szeregach Organizacji Młodzieży PPS i walczyć o swe słuszne prawa aż do zwycięstwa.*

Wszyscy pod sztandary P.P.S.! Niech żyje Rząd robotniczo-chłopski!

Wszyscy na WIEC MŁODZIEŻY POD HASŁEM „MŁODZI DO NAS!" w sobotę, dnia 22 października w sali Domu Górników, al. Krasińskiego 16, o g. 7 wiecz.

Niech żyje Polska Partia Socjalistyczna!

W niedzielę 23 b. m. o godz. 10 rano, w sali Domu Górników ul. Krasińskiego 16,

tow. Kazimierz Czapiński

wygłosi odczyt p. t.

Europa po pakcie monachijskim

(NOWA SYTUACJA MIĘDZYNARODOWA)

Istota problemu środkowej Europy. — Zagadnienie Czechosłowacji. — Sprawa Węgier i Rumunii — Kierunek agresji III Rzeszy. — Polityka Anglii i Francji. — Co będzie dalej?

Stawcie się licznie!

TOWARZYSTWO UNIWERSYTETU ROBOTNICZEGO ODDZIAŁ im. A. MICKIEWICZA W KRAKOWIE.

Z miasta

ODCZYT O DONATELLU.

Staraniem Sekcji Odczytowej Oddziału Związku Leg. Pol. w Krakowie, przy współpracy prof. U. J., odbędzie się dziś o godz. 19, w sali odczytowej w Oleandrach, odczyt z przezroczami p. t. „Donatello mistrz renesansu", wygłoszony przez wizyt. Władysława Horbackiego.

Wstęp bezpłatny.

KANALIZACJA PRZY UL. MONIUSZKI i RYMARSKIEJ.

Zarząd Miejskich Wodociągów i Kanalizacji ogłasza o otwarciu z dn. 1 października 193 r. kanału miejskiego: 1) w ul. Moniuszki na długości od realności L. or. 33a i 36 do ul. Rymarskiej oraz 2) w ul. Rymarskiej, na długości od ul. Moniuszki do ul. Kasprowicza, przypominając zarazem, iż w myśl zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 13 lipca 1934 r. w sprawie miejscowych przepisów o usuwaniu nieczystości i wód opadowych dla stoł. król. miasta Krakowa, wszystkie realności, położone przy tych ulicach na wymienionych odcinkach winny być w terminie do jednego roku zaopatrzone w domowe urządzenia kanalizacyjne i połączone z kanałem miejskim.

Baczność Nowy Sącz!

W niedzielę, dn. 23 b. m. o g. 10 i pół przed poł. w sali Domu Robotniczego odbędzie się

Zgromadzenie Ludowe

z porządkiem dziennym:
1) Obecna sytuacja polityczna i gospodarcza.
2) Wybory do Sejmu i samorządu.

Przemawiać będą referenci z Krakowa oraz miejscowi.

Komitet PPS. w Nowym Sączu.

Tego samego dnia o godz. 5-ej po poł. w sali Domu Robotniczego odbędzie się

Wiec kobiet

Wydz. Kobiecy PPS. Nowy Sącz.

Związek Robotn. Dozorców Domowych, Służby Domowej i pokrewnych zawod. w Polsce z siedzibą w Krakowie, ul. Szczepańska 5, zwołuje w niedzielę dnia 23 października 1938 r. o godz. 2 po poł. w sali Domu Związku Górników, przy ul. Al. Krasińskiego 16

Wielkie Zgromadzenie dozorców domowych

z porządkiem dziennym:
1) Ogólna sytuacja a położenie dozorców domowych.
2) Sprawy wyborów do Sejmu i Senatu, oraz do Rady Miasta.
3) Sprawy organizacyjne i dyskusja.

Przemawiać będą: przedstawiciele Okręgowego Komitetu Robotniczego PPS. i Rady Związków Zawodowych.

Dozorcy! Dozorczynie!

Wszyscy w tym dniu na zgromadzenie!

Niechaj nikogo z Was nie zabraknie!

Tego samego dnia o godz. 3-ej po poł. odbędzie się

Zgromadzenie Dozorców Domowych

w Podgórzu w sali Domu Robotniczego, przy ul. Smolki 9, z tym samym porządkiem dziennym.

Zarząd Związku.

Wybory do Krak. Rady Miejskiej 18 grudnia

Onegdaj p. prezydent miasta otrzymał pismo p. wojewody zarządzające wybory do Rady miejskiej na dzień 18 krudnia b. roku. (Donosiliśmy już o tym pokrótce). W piśmie zarządzającym wybory określono podział na okręgi wyborcze i rozdział mandatów.

Według wiadomości, jakie przedostały się do prasy, miasto podzielone będzie na 10 okręgów, zaś liczba mandatów na poszczególne okręgi będzie się wahała w granicach od 6 do 8. Kraków wybierze 72 radnych miejskich.

Ścisły podział na okręgi będzie wiadomym dopiero 8 listopada. Dotychczas wie o tym nieliczna grupa ludzi. Jest to jeden z błędów ordynacji wyborczej do Rad miejskich. Ukrywa się przed wyborcami przez 20 dni okresu wyborczego tak ważną kwestię, jaką niewątpliwie jest podział na okręgi. Rzecz jasna, że korzysta na tym „Ozon", którego członkowie już teraz wiedzą, jaki będzie podział.

Przez ustalenie okręgów wielomandatowych utrzymano zasadę, proporcjonalności przy rozdziale mandatów. Postulat ten przedstawiła p. wojewodzie delegacja OKR. PPS.

Wiadomość o zarządzeniu wyborów rozeszła się lotem błyskawicy po mieście, wywołując powszechne zainteresowanie.

Jest to niezwykle charakterystyczny objaw w porównaniu z nastrojami przedwyborczymi do Sejmu. Do wyborów do Rady miejskiej stają wszystkie ugrupowania polityczne, to też powszechnie liczą się z wielką frekwencją wyborczą.

Wszyscy kandydaci do Sejmu podpisali deklarację

Wbrew krążącym pogłoskom o zrzeczeniu się kandydatur, wszyscy wybrani przez kolegium kandydaci podpisali deklaracje, wyrażające zgodę na kandydowanie. Ks. Weryński, o którym pisał klerykalny „Głos Narodu", że nie uzyskał zezwolenia władz kościelnych na kandydowanie, podpisał jednak deklarację.

Agitacja kandydatów będzie szła w kierunku uzyskania przepisanego ustawą minimum głosów. Znamienne, że w lokalach wyborczych podczas okresu reklamacyjnego ruch był bardzo słaby.

Teatr miejski dla T. U. R.

Pełna humoru i satyry o wspaniałych dekoracjach, ciesząca się dużym powodzeniem sztuka Marcelego Achard'a p. t.:

„KORSARZ"

odegrana będzie dla TUR. w niedzielę, dnia 30 października o godzinie 8-ej wieczorem.

Bilety sprzedaje administracja „Naprzodu", ul. św. Tomasza 11a I ofic. i Biblioteka TUR, ul. Sławkowska 12, I p.

Cena od 60 gr. do zł. 2.50.

Z Teatru im. J. Słowackiego

Inauguracja sezonu operowego „Halka"

Wznowienie najpiękniejszej z oper Moniuszki na scenie krakowskiej przypomniało na nowo problemy teatru operowego, tak gorąco omawiane w ostatnich latach na szpaltach prasy codziennej i fachowej. Przede wszystkim zaś wysunęło na pierwszy plan zagadnienie stosunku dramatu scenicznego do muzyki. Oczywiście ramy sprawozdania teatralnego nie pozwalają na szczegółowe omówienie tak zasadniczej sprawy, jaką jest struktura dzieła operowego, upoważniają jednak do stwierdzenia faktu oczywistego dla najszerszej publiczności, że celem formy operowej jest połączenie i zespolenie sceny i wrażeń wzrokowych z muzyką i przeżyciami muzycznymi. Sposób potraktowania obu czynników działania estetycznego opery, więc równorzędność, czy nadrzędność jednego z nich bywa uzależniona od epoki, stylu i teoryj estetycznych. nigdy jednak nie może prowadzić do paradoksu, jakim jest niewątpliwie zupełne zlekceważenie dramatu scenicznego i związanych z nim postulatów, jak gra sceniczna i psychologiczne prawdopodobieństwo akcji dramatycznej. Jeśli zamiast czarującej amantki i romantycznego młodzieńca ujrzymy artystów, zbliżających się do kresu „drugiej" młodości, a zamiast bohatera dramatu — stereotypowe gesty, to trudno nie tęsknić do radiowych transmisyi z „La Scali".

Strona muzyczna „Halki" została przygotowana nader starannie. Zarówno orkiestra, jak i chóry, wydobyły ze swych partyj pełnię brzmienia o znacznej zwartości rytmicznej. Soliści, a przede wszystkim p. Sława Orłowska-Czerwińska—Halka i p. Stanisław Drabik — Jontek, odtworzyli zawsze na nowo wzruszające prostotą i szczerością swej melodyki arie — nie tylko umiejętnie, ale i z dużą kulturą muzyczną i przekonywującą ekspresją. Pozostali soliści, po. Zofia Halińska, Zenon Dolnicki, Adam Mazanek i Wacław Geiger wywiązali się ze swych zadań poprawnie.

J. S.

Historie dnia

ZAPALENIE SIĘ DOROŻKI AUTOMOBILOWEJ.

W Rynku Głównym, przy pompie benzynowej, u wylotu ul. Szewskiej, zapaliła się dorożka samochodowa Nr. T. 30340, z powodu przepełnienia zbiornika z benzyną, która zapaliła się od iskry, wytworzonej przy ruszaniu z miejsca dorożki. Przechodnie zaalarmowali straż pożarną, jednak przed jej przybyciem stojący na stanowiskach w pobliżu szoferzy taksówek, ogień zlokalizowali. Szkoda nieznaczna; wypadku z ludźmi nie było.

OBŁAWA.

Organa policji przeprowadziły obławę na terenie miasta Krakowa, w czasie której zatrzymano 17 osób za wykroczenia przeciw porządkowi publicznemu.

Nadto ubiegłej doby zatrzymały organa policji 57 osób do stwierdzenia tożsamości i za różne przestępstwa.

Sołtys pod zarzutem nadużyć

W Sądzie Okr. w Krakowie odbyła się rozprawa przeciw sołtysowi gromady Niedary, pow. bocheńskiego, Andrzejowi Samolejowi, oskarżonemu o to, że dnia 11 marca r. b. pobrał z Kasy Stefczyka w Uściu Solnym z funduszów gromady kwotę 1.000 zł. i użył ją dla swych celów na zapłacenie zakupionego gruntu. Dopiero w czasie dochodzeń policyjnych sołtys pieniądze zwrócił do Kasy Stefczyka.

Po przeprowadzonej rozprawie Sąd skazał Samoleja na 8 miesięcy więzienia i pozbawienie praw na lat 5.

Zaginął chłopiec

Dnia 7 bm. wydalił się z domu rodziców 14-l. Franciszek Gibek z Wołkowic, gm. Czernichów, pow. krakowski. Gibek był ubrany w bronzowe spodenki długie, buciki czarne i czapkę cyklistówkę. Jest wzrostu niskiego, blondyn, oczy duże niebieskie. Ma on przy sobie świadectwo z 7-ej klasy szkoły powszechnej.

Życie robotnicze

Posiedzenie Wydziału Rady Zw. Zawodowych

Dnia 24 października o godz. 5 pop., w domu ZZK przy ul. Warszawskiej 17, odbędzie się posiedzenie Wydziału Rady Zw. Zaw. z następującym porządkiem dziennym:
1) Obecna sytuacja.
2) Sprawy ważne organizacyjne.

Prezydium Wydziału.

Konkurs recytacyjny

Sekcja Teatralna Przy Okręgowej Spółdz. Spoż. „Praca" w Krakowie na Osiedlu Robotniczym ul. Czarodziejska nr. 52 urządza w dn. 22 października 1938 r., o godz. 7 wieczór **Konkurs Recytacyjny, t. j. deklamacji solowej i zespołowej z nagrodami**, za najlepiej wypowiedziane utwory o treści z życia robotniczego lub spółdzielczego.

Zgłoszenia do wzięcia udziału w konkursie będą przyjmowane do dnia 21.10 1938 r. w sekretariacie Komitetu Społ. Wychowawczego, Dom Społeczny I-sze piętro od g. 9-ej wiecz.

Pociąg popularny do Warszawy

Na dzień 23 — 24 października b r. wyjedzie pociąg popularny z Krakowa do Warszawy na Międzynarodowy mecz „Norwegia — Polska". Odjazd z Krakowa dnia 22 b. m. (sobota) godz. 22.35, przyjazd do Warszawy dn. 23. b. m. godz. 5.40, odjazd z Warszawy dnia 24 (poniedziałek) godz. 17.15 przyjazd do Krakowa dn. 25 b. m. godz. 1.10.

Opłata za przejazd w obie strony wraz z kuponem upoważniającym do bezpłatnego zwiedzenia miasta wynosi 12.90 zł.

Uczestnicy, dojeżdżający do pociągu z miejscowości położonych w obrębie od 20 do 150 klm. od Krakowa, korzystają na podstawie wykupionej karty kontrolnej z 50 proc. zniżki dojazdowej i powrotnej. Dyrekcja kolejowa zastrzega sobie prawo odwołania pociągu w razie niedostatecznej ilości zgłoszeń.

Repertuar

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

„ORMIANIN z BEJRUTU", komedia Adama Grzymały - Siedleckiego, która ukaże się w najbliższą sobotę na scenie teatru im. J. Słowackiego, przedstawi nam egzotyczne środowisko bliskiego Wschodu, znane autorowi dokładnie z obserwacji osobistej. Na tym tle ukazuje się bohater sztuki naprzemian chytry i przebiegły, jak Shylok, „kupiec" w całym tego słowa znaczeniu, a przy tym rzewny i rozczulający w zapałach miłosnych i nawskroś ludzki w swoim nieodpartym komizmie. Próby pod kierunkiem reż. J. Karbowskiego na ukończeniu.

Piątek, 21.X wiecz. przedstawienia nie będzie.

Sobota, 22.X: „Ormianin z Bejrutu".

Kina

ADRIA: „Druga młodość".
ATLANTIC: „Mateczka".
PROMIEŃ: „Piętnastolatka".
LOPP: „Świecznik królewski" i „Huragan"
KINO PROMIEŃ. „Nawrócony grzesznik" i „Złote kobietki".
STELLA „Dziewczyna szuka mi[illegible]".
ŚWIT: „Indie mówią".
KINO DOMU ŻOŁNIERZA. „Ziemia Błogosławiona" Paul Mun — Luiza [illegible].

Radio krakowskie

PIĄTEK, 21 października.

6.57 Pieśń poranna. 8.10 Koncert popularny (płyty) łącznie z wiadomościami bieżącymi. 14.00 Piosenki Paryża (muzyka obiadowa z płyt). 14.20 Aud. dla dzieci: a) Skrzynka w opr. Krystyny Krupińskiej, b) Pogadanka prof. Bohdana Dyakowskiego p. t. „Wędrówki ryb", c) Muzyka (płyty). 14.50 Odczytanie programu na dzień następny. 14.55 Sprawy gospodarcze. 17.45 Dokąd jechać w święto? w opr. Bol. Pągowskiego. 17.50 Lektura sportowa: „Łuk Odyssa", fragmenty z pieśni XXI „Odyssei" Homera, czyta Bolesław Loedl (przekład Lucjana Siemieńskiego) 18.00 Recital fortepianowy Olgi Łapickiej. 22.45 Audycja lokalna. 23.05 Zakończenie audycji.

SOBOTA, 22 października

6.57 Pieśń poranna. 8.10 Muzyka lekka (płyta za płytą) wraz z wiadomościami bieżącymi. 11.25 Alfred Cortot gra... (płyty): 1) C. Franck: Prelud, chorał i fuga, 2) Fr. Chopin: Barkarola, 3) I. Albeniz: Malaguena. 14.00 Muzyka obiadowa w wyk. Ork. Rozgł. Katowickiej (z Katowic). — 14.50 Program. 14.55 Sprawy gospodarcze. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 „Z obcych dzieł wokalnych". Wykonawcy: Raul Stromfeld śpiew, dyr. Bolesław Wallek-Walewski fort. 22.55 Komunikat sportowy. 23.05 — Zakończenie audycji.

Radio Śląskie

PIĄTEK, 21 października.

5.30 „Dzień dobry" (wesoły montaż płytowy). 6.30 Program na dziś. 6.35 Muzyka (płyty z Warszawy). 14.00 Pogadanka sportowa. 14.10 Koncert życzeń. 14.50 „Radiofonizacja kraju" 14.55 Wiadomości bieżące i giełda. 17.45 „Z nauki o ziemi śląskiej" — pogadanka Zofii Buczkówny. 17.55 „Przyjechali do nas goście" — słuchowisko Floriana Śpiewaka w wyk. Świetlicy z Brzezia. 18.15 „Wapno i wapnowanie" — pogadanka inż. Mierosława Szczerbińskiego. 18.25 Wiadomości sportowe. 22.45 Aud. lokalna. 23.05 Zakończenie audycji.

SOBOTA 22 października

5.30 „Dzień dobry" (wesoły montaż płytowy). 6.30 Program na dziś. 6.35 Muzyka (płyty z Warszawy). 11.25 Z oper Rimski-Korsakowa — płyty z Warszawy. 14.0 Muzyka obiadowa w wyk. Orkiestry Rozgłośni Katowickiej opd dyr. Jarosława Leszczyńskiego, Emil Waldteufel:— Mousseux — potpouri, Jaques Offenbach: Wspomnienia z operetki „Życie paryskie", Charles Gounod, opr. Rhode: Potpouri z dzieł Goundoa.— 14.50 Wiadomości bieżące i giełda. 18.00 Gra Aleksander Brachocki — fortepian. Jerzy Fryderyk Händel: Aria con variazioni, C. W. Gluck: Gawot w opr. Jana Brahmsa, Robert Schumann: Ptak prorok, Franciszek Szubert: Serenada poranna w opr. F. Liszta. 18.15 Pogadanka aktualna. 18.25 Wiadomości sportowe. — 22 55 Komunikat bieżący. 23.05 Zakończenie audycji.

Redaktor odpowiedzialny: JERZY CESARSKI. Odbito w drukarni Sp. Nakładowo Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.